Leto XLV. - Štev. 18 (2242) - Četrtek, 13. maja 1993 - Posamezna številka 1200 lir

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Gruppo I°/70% - Autorizzazione DCSP/I/I/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991
Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 536978 - Poštni t/rn 11234499

TAXE PERÇUE | GORIZIA
TASSA RISCOSSA | ITALY

NAŠ UVODNIK

Jasno sporočilo

Ostre besede sv. očeta na račun mafije so po mnenju opazovalcev učinkovale kot električni šok. Hudodelci se morajo spreobrniti, ker poleg človeške pravice, ki je marsikdaj neučinkovita, obstaja tudi božja pravica, tej pa ni mogoče uiti. Mafijski pojav pa je nekaj, kar je v popolnem nasprotju z Bogom in božjo voljo.

Sicilsko ljudstvo je verjetno že dolgo pričakovalo ta šok. Razmere na otoku so namreč postale naravnost nevzdržne. Ne ve se namreč, kdo na Siciliji v resnici ukazuje: italijanske državne oblasti ali organizirani kriminal, ki ljudem vlada s sistemom, kateri je v svojem bistvu najbolj podoben srednjeveškim fevdalnim odnosom in ki ob slehernem koraku tepta človekovo dostojanstvo. Krvavo potrebno je bilo namreč ljudi spomniti na to, da se ne konča vse s smrtjo, ampak da nas po smrti čaka preverjanje vsega tistega, kar smo (ali nismo) v teku življenja naredili. To sporočilo verjetno marsikomu več pomeni kot vsa policija in vojaštvo, ki je bilo v zadnjem letu poslano na Sicilijo. Papeževe besede pa nalagajo tudi krajevni Cerkvi dolžnost, da se proti mafijskemu pojavu še bolj angažira kot dosedaj.

V teh treh dneh, ko se je mudil na sicilskem otoku, pa se papež v svojih govorih ni obrnil samo na Sicilce, ampak na vse ljudi v različnih krajih sveta, ki jih pestijo enaki ali podobni problemi. Sporočilo je zelo jasno: upreti se vsemu tistemu, kar nasprotuje Bogu in njegovim zapovedim. Navsezadnje je papež — čeprav z drugačnimi besedami in z ozirom na drugačne razmere — povedal v bistvu isto, kar je pred letom dni povedal tržaškim vernikom, zbranim pri maši na Velikem trgu. Kajti krivice obstajajo tudi tukaj, zlo je prisotno tudi tukaj, čeprav z drugačnim obrazom in drugačnimi značilnostmi.

Ivan Žerjal

Ura verouka v šoli

Prijaviti ali ne?

V šolah so različni predmeti, eni so obvezni, drugi neobvezni. Med temi je verouk. V današnji ureditvi šolskih predmetov namreč spada verouk med predmete proste izbire, in to od otroških vrtcev do liceja. Do 16. leta starosti so starši, ki izbirajo, po 16. letu se odločajo dijaki oz. dijakinje sami. Odločiti se pa morajo ob vpisu za novo šolsko leto. Po odločitvi je izbira obvezna za celo šolsko leto.

Vsako leto torej stojijo starši in dijaki pred to izbiro. Za veliko večino je ta izbira samo ob sebi umevna, priglasijo se za verouk. Državne statistike pričajo. Povprečno se za verouk prijavi nad 95%. So pa razlike. V Vidmu npr. se prijavi 97%, v Bariju 99%, v Bologni 87%.

PRIJAVE NA GORIŠKEM

In pri nas? Na Goriškem: osnovne šole, goriško okrožje 8 odjav na 160 otrok ali 5%; doberdobsko okrožje 8 na 103 ali 7,76%. Srednje šole: Nižja srednja Ivan Trinko 9 na 185 ali 4,86%; učiteljišče 3 na 56 ali 5,35%; Gimnazija-licej Pr. Trubar 6 na 40 ali 15%; trgovska Ivan Cankar 5 na 121 ali 4,13%; Žiga Zois 14 na 128 ali 10,93%.

Okrožje Devin-Nabrežina: osnovne šole 20 na 126; nižja srednja šola 6 na 44.

Iz podatkov sledi: rdeče dežele (kjer prevladujejo socialkomunisti) beležijo najvišji odstotek od verouka odjavljenih otrok. Ta pojav je tudi na naših šolah, rdeče in laicistično tržaško ozemlje kaže razmeroma visok odstotek odjavljenih otrok, na Goriškem je teh otrok manj. Iz tega smemo sklepati, da pri odjavi otrok za verouk gre tudi za ideološko izbiro. In vendar bi pri tem ideologija ne smela igrati odločilne vloge. Verouk v italijanskem šolskem sistemu je v prvi vrsti seznanjanje s krščanstvom, njegovo zgodovino, njegovimi kulturnimi in moralnimi vrednotami in z osnovami človečanske vzgoje. Ali niso tega potrebni tudi otroci partijcev in neverujočih? Poznam mater v Sloveniji, ki hčere ni dala krstiti, ji je pa sama posredovala osnove krščanske kulture in umetnosti. Ko sem učil verouk na višjih srednjih šolah, sem opazil, da so me najbolj pazljivo poslušali nekrščeni dijaki; zanje je bilo vse novo. Verouk v šoli spada namreč k splošni kulturi evropskega človeka. Mislim, da Slovenci spadamo med evropska ljudstva. Zato izbira verouka ne bi smela biti problematična za starše, ki želijo dati otrokom celostno vzgojo in kulturno osveščenost.

PROBLEM VEROUČITELJEV

Ostaja pa problem veroučiteljev. Do nedavna smo v šole hodili duhovniki, ker nas je bilo dovolj. Sedaj nas je premalo in za veroučitelje so laiki, kjer je mogoče pa redovnice. Na Tržaškem je že grozilo, da v šole ne bodo več smele osebe brez državljanstva. Sedaj je ta strah odpadel in bo tudi za prihodnje šolsko leto tako kot v sedanjem. Ostaja pa nerešen problem veroučiteljev-laikov. Ti nimajo še svojega staleža in zaradi tega pustijo verouk, če se jim ponudi priložnost stalne namestitve kot učitelja ali profesorja. In v tem je pomanjkljivost: težko se kateri laik odloči za stalno službo veroučitelja. Upajmo, da bo vlada rešila tudi to zadevo in bodo laični veroučitelji dobili svoj stalni stalež.

K. Humar

Slovenska Istra v nekaj zaporednih slikah

Etnični sestav in problemi sožitja

Današnja Slovenska Istra sestoji iz območja nad obalno cesto pa tja gor do Slavnika in Kojnika, kjer že stoletja živijo izključno Slovenci ter ji je ime Slovenska Istra povsem po meri, kot tudi iz obalnega pasu s Koprom, Izolo in Piranom, ki je bil v preteklosti poseljen pretežno z Italijani. S povojnimi mednarodnimi sporazumi je Slovenija kot sestavni del tedanje Jugoslavije izgubila obsežna, pretežno s slovenskim življem naseljena območja od Doline preko Krasa, Gorice, Brd pa vse tja gor do Kanalske doline in pridobila obalni pas. Po velikem eksodusu (množični selitvi) sredi petdesetih let, ko se je večina Italijanov in z njimi tudi na tisoče Slovencev izselila, so se v izpraznjene domove nastanili najprej prebivalci iz bližnjega zaledja (Istre, Brkinov, Krasa in Goriške), pa tudi od drugod, saj predstavlja samo velika kolonija priseljencev iz drugih republik skoraj 20 odstotkov od skupno 75.000 prebivalcev Slovenske Istre. Tako daje pisan sestav prebivalstva, skupaj s številnimi vsakodnevnimi gosti z druge strani meje, temu kraju svojevrsten kolorit in družbeni utrip, ki je opazen v kulturnem življenju kraja, v njegovi politični fizionomiji, medijih, na ulici in drugače.

Italijanska manjšina, čeprav šibka po številu (2.900 duš), igra v življenju Slovenske Istre pomembno vlogo. Je dobro organizirana, ima močno intelektualno jedro, razvejano mrežo šol in kulturnih ustanov ter kar trden položaj v medijih in v sferi oblasti (zajamčeno zastopstvo v republiški skupščini, svoj poseben zbor v občinskih skupščinah, v Kopru celo svojega župana ipd.). Z zlomom realsocialističnega sistema je val demokratizacije zajel tudi Unijo Italijanov, še zlasti po zaslugi Skupine 88, ter so se tako morale stare in okostenele strukture »pravovernih« Italijanov, ki so uživale naklonjenost prejšnjega režima, malo umakniti v ozadje pred navalom Mladoitalijanov. Razpad Jugoslavije, nastanek dveh novih držav in prebujanje iredentističnih apetitov po Istri so malo razburkali in obremenili tudi odnose med italijansko manjšino in

Zvonik v Kubedu

večinskima narodoma (Slovenci in Hrvati), še zlasti ob priliki nekaterih postopkov s strani Unije Italijanov in njenih predstavnikov, kot je izjava prof. Bormeja, predsednika skupščine Unije Italijanov, da namreč tukajšnji Italijani v primeru razpada Jugoslavije niso pripravljeni priznati mednarodnih pogodb, ki sankcionirajo sedanjo mejo z Italijo; razni nastopi in izjave ob postavljanju meje na Dragonji; napad na slovensko manjšino ob priliki propadlega tripartitnega sporazuma idr. Stare idile navidezne brezkonfliktnosti je bilo tako konec in življenje je krenilo po naravnih tirnicah različnih interesov, njihovega medsebojnega spopadanja in usklajevanja.

Priseljenci se v času svojega bivanja pri nas niso dokopali do kakega vidnejšega družbenega vpliva, vsaj ne na organizirani, javni ravni. Bili pa so deležni znatne družbene skrbi na socialnem področju (stanovanja, zaposlitev, socialne podpore ipd.). Njihove nematerialne potrebe je prva opazila Cerkev, ki je že pred več leti v Kopru odstopila nekaj svojih sakralni objektov pravoslavcem in muslimanom za opravljanje cerkvenih obredov in verskega nauka. Nato je nekaj zanesenjakov med luškimi delavci postavilo na noge kulturno društvo Bratstvo, ki se nam je predstavilo z nekaj folklornimi in glasbenimi nastopi. Sledila je ustanovitev Muslimanske demokratske stranke (muslimanov naj bi bilo v Slovenski Istri od 7.000 do 10.000), ki je bil prva tovrstna stranka v Jugoslaviji, ki pa se ni vključila v volitve, ampak je bil njen cilj predvsem reševanje bivanjskih problemov njenih članov in njihova integracija v novo okolje. Stranka je tudi odločno podprla osamosvojitev Slovenije tako ob plebiscitu kot v času odpora proti okupaciji.

V Kopru je bila ustanovljena tudi podružnica zloglasne Marojevićeve stranke, ki smo jo doživljali kot neko Miloševićevo »peto kolono« in ki se je oglašala predvsem okrog prvih volitev, nato je izginila s slovenskega prizorišča. Tudi močna skupnost

(se nadaljuje na 3. strani)

Tok časa in življenja - človeka in rastline. Očetovstvo, nasledstvo in novo drevo. Viri trajnega življenja

400 let cerkve sv. Ivana v Gorici

V cerkvi sv. Ivana, ki jo je leta 1972 nadškof Peter Cocolin namenil za Slovensko dušnopastirsko središče v mestu Gorica, je v notranjosti na desni strani ob vhodu vzidana stara marmornata plošča. Vklesan latinski napis pravi, da je Franc Barbaro, naslovni nadškof tirenski in pomožni škof oglejski, posvetil to cerkev v čast sv. Janezu Krstniku dne 19. maja 1593. Te dni torej mineva 400 let od tistega dogodka.

O nastanku cerkve pripoveduje druga kamnita plošča, ki je vzidana nad cerkvenim portalom. Tu je zapisano, da je dal cerkev zgraditi na svoje stroške in na svoji zemlji baron Vid Dornberški leta 1590. Verjetno je bila tega leta dograjena, zidati pa so jo začeli nekaj let prej. To se da sklepati iz poročila, ki ga je z letnico 1586 zabeležil slovenski zgodovinar Martin Baucer v svojem obširnem delu: Zgodovina Norika in Furlanije. Delo, napisano v latinščini, je pred kratkim izšlo v slovenskem prevodu. V 36. poglavju 10. knjige je takole zabeleženo: »Za okrepitev češčenja sv. Ivana Krstnika je baron Vid Dornberški skupaj z Dominikom Tolmincem zgradil leta 1586 v goriškem predmestju cerkev posvečeno temu svetniku, preskrbel je letne dohodke za njeno vzdrževanje in za enega kaplana. Temu je preskrbel še dom in vrt poleg cerkve. Baron Vid je svojo zvestobo cesarju izkazal v raznih izvršenih nalogah, poslanstvih in opravljenih službah.« Kronike povedo, da so kmalu potem baroni Dornberški začasno prepustili cerkev in eno hišo jezuitom, ki so v začetku 17. stoletja prišli v Gorico.

Starodavna zgradba je preprosta, a vendar vitka in s čednim pročeljem. Glavni oltar je rezbarsko delo, baje še edini leseni oltar v Gorici. Izvedenci menijo, da je oltar izdelala delavnica, ki jo je vodil mojster G.A. Agostini, ker naj bi se v izvedbi poznal njegov vpliv. Na oltarju je prav tako stara slika Kristusovega krsta. Ob cerkvi stoji skromen zvonik, pred njo travnik z dvema mogočnima cedrama. Tudi njuna starost se verjetno šteje v stoletjih. Travnik pred cerkvijo je bil prej širši in na njem je bilo več dreves, a so ga pred nekaj desetletji skrčili. Takrat so še prišli na dan ostanki starih grobov. Tu je bilo od nekdaj pokopališče. V mrliški knjigi goriške stolnice je zabeleženo, da je bil ob cerkvi sv. Ivana pokopan Andrej Laharnar, eden od voditeljev tolminskega punta. Obsojene puntarje so spomladi 1714 obglavili na Travniku. Andreja Laharnarja in Gregorja Kobala iz neznanih vzrokov niso razčetverili kot ostale, zato sta bila edina dostojno pokopana.

Takrat je cerkev stala izven mesta, nad bujno zelenim bregom Korna, ki je seveda tekel na površju in je verjetno še bil čist in bister potoček. Vzdušje tistega okolja je mogoče zaznati na travniku za cerkvijo, ki ga cerkveno občestvo rabi za nekatere zunanje obrede in za družabna srečanja. Ko v vlažnem majskem večeru stopimo na ta travnik, obdan s košatim drevjem in visokimi zidovi, ki jih prekrivajo bršljani, še danes zadehti po tistih davnih časih.

Sicer so bili tisti časi prav hudi. V slovenske dežele so kar zaporedoma vdirali Turki in pustošili. Tudi Gorica je leta 1592 poslala proti Turkom 500 svojih vojakov. Nova luteranska vera je pridobivala moč. Sam Primož Trubar je nekaj desetletij prej pridigal v Gorici (1563) in mnogi vplivni ljudje so začeli slediti njegovim naukom. Po mestih je pustošila kuga in prav tu, nad vlažnim bregom Korna, kjer zdaj stoji cerkev, je bilo posebno pokopališče, namenjeno umrlim za kugo. To področje so proti koncu 17. stoletja namenili goriškim Židom in jih prisilili, da so živeli v zaprtem getu (sedanja ulica Ascoli). V tej dobi so se vnemale tudi trmaste vojske med Avstrijo in Benetkami. Leta 1500 je namreč izumrla rodbina goriških grofov in goriška dežela je po dedinski pogodbi prišla pod Habsburžane. Beneška republika tega prehoda ni mogla prebaviti in oglejski patriarhi tudi ne, saj jih je nova ureditev ovirala pri upravljanju avstrijskega dela patriarhata. Oglejski patriarh ni smel več prihajati na avstrijsko ozemlje. Pošiljal je le izredne vizitatorje.

Tak vizitator, odposlanec patriarha Grimanija, je bil leta 1593 oglejski pomožni škof Franc Barbaro. Pozneje je tudi sam postal patriarh. V Gorici je za mesec junij tistega leta pripravljal prvo sinodalno zborovanje goriških duhovnikov in medtem izrabil priliko, da je 19. maja prišel k sv. Ivanu na obred posvetitve cerkve, ki je zdaj sedež slovenske duhovnije.

V duhu smo povezani z verniki, ki so takrat prisostvovali obredu, in si želimo, da bi ta cerkvica vsaj še drugih 400 let služila svojemu namenu.

Danijel Čotar

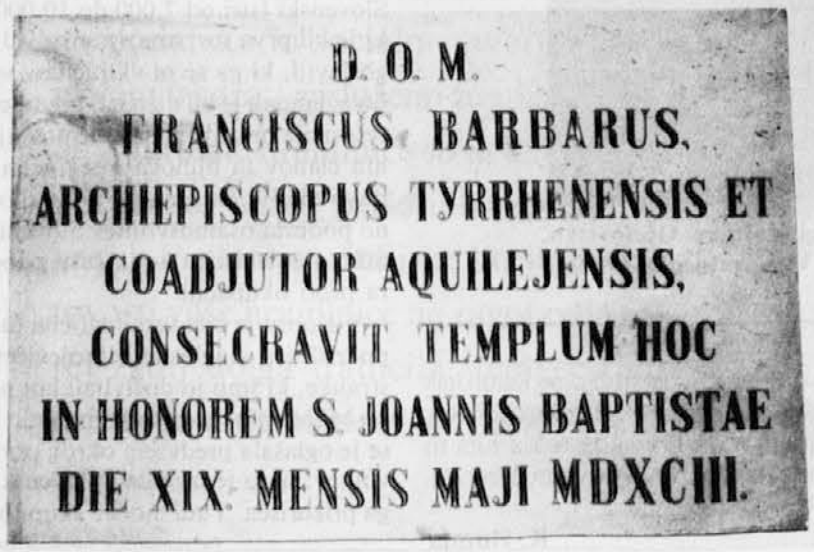

Exultet - Raduj se!

Noč, tista noč,
kako težko je čakala na jutro
kot Mati, kdaj se vrne Sin iz boja...

Skalovje spi. Tišina je kot grob,
kjer so zaspale sanje tisočletij.

Razbila skalo je ljubezen Tvoja,
iz nje je skrivna moč pognala
najlepši Cvet. In zemlji je ime
Marija.

Ne bojte se! To je velika Noč,
čeprav menjavajo se v Bosni straže,
kjer smrti salve plavajo
in Magdalena joka na vso moč.

Skalovje jutri se bo razmaknilo,
svetloba Luči bolj od smrti močna,
pregnala bo sovraštva temno silo
in sevdalinke sarajevskih stez
spet bodo pele Božič in Bajram,
kjer rožmarin se danes sklanja sam
in karanfil pognal bo spet iz vaz,
ker moč vstajenja bo prebila
skalovje src, saj Ti si vstal!

Do smrti se prestrášila je smrt
pred zmagoslavno haljo Vstalega.
Na tleh leži njen srp in kosa,
nič več se rože jekla ne bojijo,
tam, kjer prekrila vrt je božja rosa,
nič več ne bo ukan, ker sled Njegovih ran
bo v našo noč svetila.

Oj blagoslóvljena si tisočkrat,
ti sveta, ti velikonočna moč
za križ, zahvaljena za cvet in sad,
za Njega, ki nas rad ima,
da bi si segli zopet v róke-
Ljubljana, Zagreb, Beograd,
za novi dom Evrope,
Dom Srca...

Jože Cukale

Pol tisočletja novomeškega kapitlja

Edini kolegiatni kapitelj na slovenskem ozemlju, ki je v Novem mestu, je te dni slavil 500-letnico. Potrjen 27. aprila 1493 od cesarja Friderika III. in leto navrh še od papeža Aleksandra IV., je doživljal vzpone in pretrese in vzdržal do danes. Razni prošti - med njimi jih je bilo ali postalo kar 6 škofov - so tej ustanovi preskrbeli proštijski grb (zlatega konja) in pravico nošenja škofovske mitre in palice (kar je veljalo do drugega vatikanskega koncila). Mogočna gotska cerkev z lomljeno osjo pa je daleč naokrog najbolj znana po oltarni sliki sv. Miklavža, ki jo je daroval beneški umetnik Tintoretto.

34. prošt, 50-letni Jožef Lap, je skupaj s pripravljalnim odborom za slovesnost pripravil vrsto prireditev. Tako so že na veliki petek javnosti predstavili posebni poštni znamki, ki kažeta proštijski grb in oltarno sliko, izšla pa je tudi CD plošča z deli novomeškega komponista in dolgoletnega kapiteljskega organista Ignacija Hladnika (ki je napisal tudi Marija skoz' življenje). Višek slavnosti je bil zadnji teden pred obletnico.

Na dvodnevnem simpoziju v proštijski dvorani se je zvrstilo 20 predavateljev, v dolenjski Galeriji so odprli razstavo z naslovom Dragotine kapiteljske cerkve (ki se jo splača ogledati in bo odprta do septembra), v Domu kulture pa so 24. aprila imeli slavnostno akademijo, na kateri je govoril dr. Borut Košir, podelili pa so priznanja najbolj zaslužnim sponzorjem.

Višek je bila vsekakor sveta maša, ki jo je skupaj z ljubljanskim metropolitom dr. Šuštarjem, petim škofom, kanonikom in proštom, darovalo okrog 70 duhovnikov - med

njimi številni nekdanji vikarji. Prišlo je več kot 50 narodnih noš, ljudje od vsepovsod pa niso mogli v mogočno cerkev.

Bila je to slovesnost, ki si jo bodo zapomnili vsi, ki so prišli, in ki je bila vredna tolikega truda.

P.S.: Nova pridobitev kapitlja je tudi Marijin dom na Mestnih njivah, kjer živijo sestre notredamke in v katere kapelo hodijo k maši okolišnji verniki. Hišo sta podarila brata-duhovnika, Jože in Cveto Jurak.

R.B.

ŽIVIMO S CERKVIJO!

»Naši« svetniki

S 1. januarjem 1970 je stopil v veljavo po navodilih cerkvenega zbora nov bogoslužni koledar za vso Cerkev. Iz novega koledarja so črtali razne svetnike, za katere ni zgodovinskih dokazil, in vključili nove. Pa tudi razni prazniki so dobili nov spominski dan. Narodi, škofije in redovne ustanove smejo v koledarju ohraniti svoje svetnike. Tako imamo danes kar več raznih koledarjev in to nekatere moti. Imamo tržaškega, goriškega, slovenskega itd.

Rimska kongregacija za sveto bogoslužje je za tržaško Cerkev 12. okt. 1988 odobrila češčenje sledečih svetnikov: Lazar (4.5.), Socerb (24.5.), prvi mučenci tržaške Cerkve (7.6.), Marija Terezija Ledohowska (6.7.), Mohor in Fortunat (12.7.), Sergij (4.10.), Just (3.11.), Evfemija in Tekla (17.11.). Poleg svetniških spominov je še praznik Marije, Matere in Kraljice na Vejni (v soboto pred Gospodovim vnebohodom).

V goriški škofiji pa imamo sledeče posebne spomine: Pavlin (11.1.), Odorico iz Pordenona (12.1.), Hilarij in Tacijan (16.3.), Kancij, Kancijan in Kancijanila (30.5.), Bertrand (6.6.), Prot (15.6.), Feliks in Fortunat (13.8.), Alojzij Scrosoppi (5.10.), Just (3.11.), Oglejski mučenci (5.11.), Valerijan (27.11.), Kromacij (2.12.). In še dva Marijina praznika: Mati božja na Barbani in na Sveti Gori (v soboto pred zadnjo nedeljo v septembru in v soboto za praznikom Jezusovega srca).

Pred nami je torej spomin svetega Lazarja, diakona in mučenca (5.maja). Prastaro izročilo Cerkve trdi, da je bil sv. Lazar, sin krščanskih staršev, že kot otrok vzgojen v Kristusovi veri. Ko je dorastel in postal diakon, je izkazoval dobrohotno ljubezen, ki ga je pripravila, da je vse svoje imetje razdal revežem.

Ko so ga zatožili pri prefektu Pompeju, je povedal, da je kristjan in diakon Cerkve. Zaradi tega so ga obsodili na obglavljenje in je prestal mučeniško smrt 12. aprila 142 pod cesarjem Markom Avrelijem Antoninom.

I.šk.

Nova redovnica

V nedeljo se je v samostanu sv. Ciprijana pod vodstvom škofa Bellomija odvijala slovesnost, na kateri je svojo zaobljubo naredila nova redovnica. Ime ji je Marina Zambelli, ima 32 let in je doma iz Ferrare.

Tele Chiara

Pred kratkim je katoliška televizijska postaja Tele Chiara v svojem dnevniku poročala tudi o delovanju italijanskih nacionalističnih sil v Beneški Sloveniji. Omenjena je bila dejavnost misovcev in Liste za Italijo v krajih, kjer je »zgodovinsko prisotna« slovenska manjšina. Nacionalistične in protislovenske izgrede je Tele Chiara primerjala z brezumjem, ki vlada na Balkanu.

SPOROČILO JAVNOSTI

Uredništvo sporoča, da so stopila v veljavo nova določila glede objavljanja volilne propagande v dnevnem in periodičnem tisku ter v radijskih in televizijskih oddajah. Po členu 29 zakona z dne 25. marca 1993, št. 81, je namreč prepovedana vsakršna volilna propaganda v obliki oglasov in podobnega. Zato prosimo vse interesirane dejavnike, da to upoštevajo in ne naročajo volilnih oglasov.

Stranke, liste in kandidati pa se lahko poslužujejo drugih oblik propagande, kot so obvestila o srečanjih, okroglih mizah, govorih, prireditvah ter obrazložitve programov in predstavitve kandidatov.

Prepoved glede objavljanja volilnih oglasov pa ne velja za uradna glasila strank in političnih gibanj, za volilne publikacije list in kandidatov, ki nastopajo na volitvah.

Nekoliko prepozno objokovanje DEMOSA

Državljani Republike Slovenije so bolj ali manj srečno prestali praznike, podedovane po bivšem komunističnem režimu in bolj ali manj uspešno prilagojene novim razmeram (pre)počasi brsteče slovenske demokracije. Osnovna ugotovitev teh dni je nedvomno, da je s koncem več ali manj prisilnega proslavljanja teh praznikov zanimanje zanje in s tem povezana »prostovoljna množična udeležba« na z njimi povezanih proslavah zelo padla, v veliki meri pa tudi število teh proslav samih. Ljudje so po običaju nekdanjih časov proste dneve izrabili bodisi za nakupovalne skoke v tujino bodisi za sezonska (poljedelska) in podobna opravila. Po koncu dopustovanja so se naši ljudje vrnili k običajni slovenski stvarnosti, v kateri že nekaj časa igrajo eno zvezdniških vlog znane afere. Med našo javnostjo in mediji naletimo na dovolj pogoste ugotovitve, da naj bi Slovencem uspelo v nekaj letih doseči tak nivo škandalov in afer mafijskega tipa, za katerega naj bi na tem področju bolj razkričani italijanski sosedje potrebovali nekaj desetletij. Tisti, ki širijo tako mnenje, hote ali nehote pozabljajo, da smo tudi mi imeli svojo rdečo mafijo, zgneteno iz mešanice vrhov bivšega režima in njenega represivnega udbaškega aparata, ki je kot vzporedna oblast v senci še vedno prisotna med nami, o čemer ne nazadnje priča prav vulkanski izbruh afer. Finančni nenadzorovani imperiji tipa Hit so na veliko uspevali v prejšnjem režimu in se pri tem med drugim »uspešno« posluževali tudi »uslužnih« finančnih in drugih ustanov ideološko pravovernih levih delov slovenske manjšine v Italiji in Avstriji. Potem ko vpletenim v novogoriško »hitovanje«, kot kaže, ni uspelo izvesti slepilnega manevra po znanem receptu »prisluškovalne afere«, to je preusmeriti pozornost in gnev javnosti od domnevnega krivca na tistega, ki si je drznil nanj pokazati, smemo vsaj upati, da bomo nekoč izvedeli vsaj del, če že ne vse resnice o tej in še kaki drugi aferi, ki imajo vse skupni imenovalec »divje privatizacije«. Po velikem številu prijavljenih zahtev za preverjanje privatizacije slovenskih podjetij nikakor ni tvegana domneva, da nas bodo osrečili še s kakim podobnim spektaklom.

Najnovejša slovenska vlada je na razburkanih valovih našega političnega prizorišča preplula svojih prvih sto dni. Državnozborska opozicija ji nikakor ni naklonila sicer v parlamentarnih demokracijah običajnega blagohotnega premora, pač pa jo je takorekoč od prvega dne ostro napadala. Glavno besedo so imeli pri tem prav proti svoji volji in želji »upokojeni« državotvorni ministri demokratske stranke. Že naravnost smešno je bilo par dni po zaprisegi druge Drnovškove vlade poslušati kritike gospodov Rupla in Bavčarja na račun politike zunanjega in notranjega ministrstva, torej njune lastne. Kot je slišati iz poučenih krogov, se je zlasti dr. Rupel že do grla naveličal pritiskanja državnozborskih gumbov in bi spet rad malo vladal. Če ne bi pred letom dni skupaj s svojimi strankarskimi kolegi tako vneto rušil vlade premiera Peterleta, se mu zdaj zaradi tega ne bi bilo treba beliti glave.

Da so prvo demokratično izvoljeno vlado, ki je bila predvsem vlada DEMOSA in šele nato Peterletova, zrušili nekoliko prehitro in da ima od tega korist slovenska »prenovljena« levica, ki se je dejansko nenačeta spet zavihtela na oblast, je ob peti obletnici takoimenovane pisateljske ustave nekoliko s stisnjenimi zobmi priznali tisti del »prvoborcev« slovenske pomladi, ki se je zbiral okrog Nove revije. Ob ločitveni razpravi Slovenske narodne stranke se na sodišču ni pojavil »desničar za naivne« Zmago Jelinčič, ki raje vsepoprek deli demagoške lekcije. Tako je zunanjemu ministru Peterletu naprtil popustljivost do Hrvatov, ki da je v slogu dr. Antona Korošca, »pozabil« pa na »širokosrčni« proletarski internacionalizem očeta meje na Dragonji Edvarda Kardelja. Nekateri zlobni jeziki sicer trdijo, da omenjeni slovenski tovariš pač ni kriv, saj se je zgolj malo zmotil in zamenjal reko Dragonjo s sosednjo Mirno.

Ob tem se je v javnosti spet pojavilo ime enega od zgodnjih glasnikov slovenske demokracije, ki so se goloroki spoprijeli z zatiralskim kolesjem Popitovega režima v začetku rdeče-svinčenih sedemdesetih let: prof. Ota Vilčnika, sedanjega tajnika Staničeve Slovenske nacionalne stranke. Tisti, ki si še kljub možnim psovkam o revanšizmu še drznemo spomniti tistih časov, pač vemo, da je v imenu »nezmotljive« partije z Vilčnikom obračunal prav »nadstrankarski oče naroda« in z zelo uglednega mesta sveže imenovani vitez g. Milan Kučan.

Andrej Vovko

Razgovor s prof. Ivanom Peterlinom, nosilcem kandidatne liste SSk v Trstu

Vpr: Profesor Peterlin! Kaj je značilno za kandidatne liste Slovenske skupnosti, če bi jih primerjali s celo kopico kandidatnih list, ki so jih predstavile številne politične skupine za pokrajinske volitve v Trstu in Gorici oz. za deželne volitve?

Odg. Če stvarno analiziramo pod optiko naše specifike, se pravi, naše pripadnosti slovenski komponenti življa v Furlaniji - Julijski krajini, potem pade takoj v oči neoporečno dejstvo, da so kadidatne liste SSk na vseh nivojih prepletene z imeni izključno naših — slovenskih ljudi.

Povsod lahko imamo pred očmi dokaj širok izbor imen, ki že navzven predstavljajo širok izsek našega slovenskega življa in vseh njegovih dejavnosti: od široke in bogate kulturne sfere, preko gospodarskega sveta, do športa, do ljudi, ki se ukvarjajo s socialno problematiko, do mladih, ki se soočajo še s študijem itd. Gre torej za kartel, ki je prav gotovo unikat in v njem se prav lahko identificira vsak pripadnik naše narodnostne skupnosti. Lista Slovenske skupnosti prestavlja garancijo, da gre za izbor ljudi, ki zagotavljajo svoj doprinos v obrambi izključno slovenskih interesov.

Druge stanke se s čim podobnim res ne morejo pohvaliti.

Vpr: Imena kandidatov, število podpisnikov, zanimanje javnosti kažejo na nov elan Slovenske skupnosti. Imate tudi Vi tak vtis?

Odg. Popolnoma se strinjam z Vami. Že ob lanskih volitvah na Tržaškem in ob samih pripravah nanje sem se lahko tudi osebno soočal z nekim preverjenim, predvsem akcijskim elanom. Takratna utrditev pozicij ter celo porast glasov pričata, da se v naših ljudeh nekaj premika, da se končno začenjajo drobiti zakoličeni dvomi o oportunosti zaupanja svojega glasu manjšinskim strankam. Zelo sem zadovoljen, da danes tako razmišljajo tudi mladi ljudje, kar je porok, da stranka ne izumira, da Slovenska skupnost ne hira. Vendar v isti sapi tudi upam, da bomo svoj krog volivcev še razširili in prepričali naše ljudi, da nam spričo nove volilne zakonodaje preti velika nevarnost, da izginemo čez noč s političnega zemljevida.

Vpr: Kakšna so Vaša predvidevanja glede pokrajinskih volitev v Trstu?

Odg. Trst je danes žalostno leglo nazadnjaštva, zaprtosti in zatohlosti. Prežeto je z izumetničenimi naboji ostrega nacionalizma, kar prihaja do izraza predvsem ob volilni kampanji. Poudarjanje italijanstva in polemično izničevanje vsega, kar bi lahko nosilo predznak slovenskosti, je ena poglavitnih postavk tržaške politične desnice, ki postaja čedalje agresivnejša in širša. Tega žalostnega fenomena nikakor ne gre podcenjevati in resnično žalostno izpade dejstvo, da se tako zvani »drugi Trst« ne more zediniti in ustvariti kot protiutež demokratične fronte, ki bi mogla Trst prebuditi in ga rešiti pred čedalje večjo getizacijo.

Volilna napoved je izredno tvegana: preveč je danes kaosa v italijanski politični areni, da bi lahko z neko gotovostjo govorili o takih ali drugačnih izidih. S svoje strani samo upam, da bo naš slovenski človek glasoval zrelo in odgovorno in da bo s tem privilegiral svojo slovensko pripadnost.

Slovenska Istra v nekaj zaporednih slikah

(nadaljevanje s 1. str.)

Hrvatov (okrog 2.000 duš) je ob prvih volitvah ustanovila v Kopru podružnico Tudjmanove HDZ, ki pa do danes ni razvila kake vidnejše javne aktivnosti.

Naš mejni položaj, naše grenke osebne manjšinske izkušnje iz preteklosti in pisan etnični sestav našega kraja nas delajo v Istri izredno občutljive za medetnične odnose. V preteklih desetletjih smo namreč povsem naravno in sproščeno tkali medsebojna prijateljstva, in tudi mešane zakone, povsem neodvisno od naše pripadnosti in izvora. Tudi s prijateljstvi je namreč tako kot z ljubeznijo, da odloča predvsem srce. Tudi jezikovna toleranca je bila in je še na kar zavidljivo visoki ravni. Na naših literarnih in debatnih večerih, v skupščinskih in drugih dvoranah, na ulici in v trgovini sta si oba avtohtona jezika, slovenščina in italijanščina (in pogosto tudi srbohrvaščina), dokaj družno podajala roko. Ob neljubih dogodkih, ki so spremljali razpad Jugoslavije (obremenitev odnosov med manjšino in večinskima narodoma kot tudi med pripadniki ostalih jugoslovanskih narodov spričo tragičnih dogodkov na Hrvaškem, v Bosni, na Kosovu idr.) je bil sicer ta boj sožitja malo načet, ne pa tudi porušen. Tako v predstavniških organih kot tudi pri večjem delu prebivalstva še vedno prevladuje široka, humana in civilizirana drža do urejanja položaja manjšin in priseljencev ob spoznanju, da na vrata Evrope vse bolj vztrajno trka vizija minoritarne demokracije, t.j. take, ki naj bi najbolj ščitila ravno manjšine vseh vrst.

Milan Gregorič

Sv. Anton pri Kopru

Mednarodna grafična razstava '93 v Ljubljani

V četrtek, 6. maja, je bila v Ljubljani tiskovna konferenca, na kateri je prof. Kržišnik predstavil letošnjo bienalo moderne grafike. Letošnje priprave so intenzivnejše, saj smo v jubilejnem letu: v 40 letih dvajset mejnikov. Prof. Zoran Kržišnik je osvetlil smer te važne mednarodne pobude, ki ima v sebi neko logiko kontinuitete.

Razstava bo razvrščena v treh prostorih: v moderni galeriji, kjer je jedro razstave, v galeriji grafik ter v Cankarjevem domu.

Pomen in razsežnost razstave dobimo že v številkah: prisotnih je 57 držav s 380 umetniki. Letos bo v ospredju Italija. Posebne pozornosti bodo deležni stalni razstavljalci, ki bodo v Cankarjevem domu. Poseben prostor bo imel tudi Schumaher s posebnim katalogom. Založba Sanzanobi bo sponsorizirala edino nagrado, ki znaša 15 milijonov lir. V italijanski skupini bodo tržaški umetniki: Spacal, Palčič, Vecchiet, Škrkova.

Člani komisije bodo M. Tršar, I. Sedej in J. Mikuš. Prof. Tršar je posebej govoril o pomenu slovenske grafike. Iz znanih razlogov letos ne bodo prisotni jugoslovanski umetniki, pač pa Srbi, ki živijo v tujini. Zgleda, da bo močno zastopana mlajša generacija; dve mapi bosta prikazali potek dela umetnikov v ateljeju. Razstavo bosta sponsorizirala Petrol in papir Rateče.

Gotovo so to veliki načrti in imajo tudi finančne zahteve, a danes pesti slovensko kulturo finančna kriza: kljub temu prof. Kržišnik vztraja v svojem delu z odločno voljo, da pripravi nadvse dostojno razstavo, ki bo imela velik odmev v mednarodni javnosti.

Na pozabimo, da zaseda Ljubljana na tem področju častno tretje mesto na svetu, po Tokju in Sao Paolu.

Slovesna otvoritev razstave mednarodne bienale bo v petek, 25. junija 1993, ob 20. uri v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma.

Dušan Jakomin

V Bosni še vedno med premirji in spopadi

Položaj v BiH je še vedno med premirji in spopadi. V soboto ponoči so npr. podpisali premirje med Srbi in Muslimani, toda bombe so še nadalje padale na Sarajevo, četudi manj pogoste. V Srebrenici mirovne čelade sicer branijo prebivalce, toda Srbi so še vedno v okolici mesta. V mesto Goražde se je prebijala skupina vojakov Unproforja le z velikimi težavami z namenom, da obvaruje muslimansko prebivalstvo od genocida.

V to zmedo so posegli še Hrvatje, ki so v Mostarju začeli z napadi na muslimanske vojake in izseljevati Muslimane. Po Vance/Ownovem načrtu bi namreč Hercegovina morala biti hrvaška pokrajina. Vojaki paravojaške armade Hvo so zato že začeli z »etničnim čiščenjem« muslimanov podobno kot Srbi. To ravnanje Hrvatov so ostro obsodili zunanji ministri ES na zasedanju v Bruslju in se je celo slišal glas, naj bi tudi zoper Hrvaško vpeljali embargo. Po zadnjih vesteh naj bi Tudjman in Izetbegović dosegla prenehanje spopadov v Hercegovini. Toda ali je kje kako vrhovno vodstvo, ki bi ga poslušale sprte strani v BiH?

V Beogradu so besni zaradi odklona Vance/Ownovega načrta na palah, ker se bojijo poostrenega emabarga nad Srbijo, ki je začel kazati svoje učinke. Sklenili so tudi, da uresničijo zahtevo po prekinitvi pomoči Srbom v Bosni. V ta namen so na Drini ustavili Karadžiča, ko je hotel v Beograd.

Ta poteza in druga znamenja popuščanja so znova pomagale, da so ministri ES začasno odgodili namene predsednika Clintona, da bi s kako oboroženo akcijo nastopili v Bosni. Clinton bi namreč rad pokazal večjo aktivnost, a ga Evropa ne podpira. Izgovor je: Počakajmo referendum, ki bo v nedeljo med bosanskimi Srbi. Svet čaka, število žrtev pa raste kar naprej.

Zadnje slovo od Ljubke Šorli

Žalna seja

V ponedeljek, 3. maja, so se ob 18. uri v dvorani Katoliškega doma zbrali prijatelji in znanci pok. Ljubke Šorli k žalni seji. Napolnili so dvorano, toliko jih je bilo, ki so prišli, da se spomnijo drage pokojnice in izrazijo sožalje hčerki Lojzki, sinu Andreju ter ostalim sorodnikom. Med temi so Tutovi iz Sesljana. Komemoracijo je uvedla Franka Žgavec z besedami: »Zbrali smo se na žalni seji, da se poklonimo spominu naše priljubljene goriške pesnice, dolgoletne učiteljice, narodne in kulturne delavke Ljubke Šorlijeve.« In začeli so se spomini.

Po recitaciji dveh Ljubkinih pesmi je spregovoril Kazimir Humar kot voditelj Mar. družbe, katere članica je pokojna bila. Orisal jo je kot močno, verno ženo, ki je znala odpuščati. Za njim je v imenu goriških kulturnih organizacij nastopila Marija Ferletič, ki se je spomnila pokojnice posebno kot prosvetne delavke in pesnice. Šorlijeva je bila doma iz Tolmina in izredno navezana na svojo rodno vas. Na komemoracijo tolminski župan Viktor Klanjšek osebno ni mogel, zato je poveril Ivana Hrmola, ravnatelja knjižnice, da ga je zastopal. Ni mu bilo težko osvetliti povezanosti pokojnice s Tolminom, kateremu je posvetila vrsto sonetov, kot še nihče do sedaj, in bila tudi sicer v ponos Tolminu.

Goriška občina in pokrajina sta Ljubko Šorli počastila ob njeni osemdesetletnici. Sedaj ob njeni smrti je prinesel pozdrave pokrajinske uprave odbornik dr. Mirko Špacapan, ki je povedal, da je prav uro prej spregovoril o Ljubki Šorlijevi tudi na seji pokrajinskega sveta.

Poseben spomin na pokojnico je obudil prof. Zorko Harej v svojem imenu in v imenu tržaških kulturnikov. Njegovi spomini na pesnico segajo daleč do pok. moža Lojzeta in svaka Pepija Bratuža. In še naprej po končani vojni, ko je Ljubka sodelovala pri oddajah tržaškega radia, posebno še v sedemdesetih letih z oddajami slovenskih šol. Vsaj enkrat na leto je nastopila s svojimi učenci. In še in še je nizal svoje spomine.

Ker je pokojna Ljubka nekaj let urejevala tudi Pastirčka, se je v imenu te revije oglasil njen sedanji urednik g. Marjan Markežič. Pokojnice se je spomnil kot urednice te naše otroške revije in tudi kot članice cerkvene skupnosti pri sv. Ivanu.

Pokojnica je bila vsestransko povezana s svojim ljudstvom, zato se ni odrekla vabilu, naj pristopi kot kandidat na listi SSk za občinske in pokrajinske volitve. Za to njeno pripravljenost se ji je zahvalil tajnik SSk Marjan Terpin.

Spomine in pozdrave je zaključila Nada Sancin, predsednica Kulturnega doma. V svojem in v imenu organizacij, ki jih je zastopala, je izrazila sožalje in zahvalo pokojni Ljubki.

Zaključiti smemo z ugotovitvijo, da je bila ta večer ob tihem spominu na pokojno Ljubko Šorli zbrana vsa Primorska od Trsta do Kobarida brez ozira na državne meje.

Veličasten pogreb

Cerkev sv. Ignacija v Gorici je bila cerkev, kamor je pokojna Ljubka Šorli najraje hodila k maši kot nekoč večina goriških Slovencev in kjer njen sin Andrej še vedno orgla vsako nedeljo pri deveti maši. Zato je bila najbolj primerna cerkev za pogrebno sv. mašo za pokojnico.

Znova se je pokazalo, kako je bilo primorsko ljudstvo navezano na pokojno gospo, saj so prihiteli v cerkev ljudje od vseh strani, tostran in onstran državne meje. Bili smo znova vsi združeni od Tolmina do Kopra, od Gorice do Trsta, tako duhovniki, ki so somaševali (nad 30), kot verniki, ki so napolnili cerkev, kot pevci, ki so napolnili cerkveni kor. Pa tudi zastopniki oblasti in številni verniki italijanske narodnosti.

Somaševanje je vodil škof Metod Pirih, ki je imel tudi homilijo na temo evangeljskih blagrov. Če pri kom, so bili blagri na mestu ob krsti Ljubke Šorli: Blagor ubogim v duhu (skromnim), blagor krotkim, blagor trpečim zaradi krivice, blagor tistim, ki delajo za mir in se zanj trudijo. Teh blagrov se je pokojnica držala, zato smemo upati, da je že deležna nagrade: »Njih je nebeško kraljestvo.«

Na koru so se med mašo zvrstili združeni zbori, gojenci Glasbenega centra Emil Komel, saj je pokojnica bila v njegovem vodstvu; otroci osnovne in dijaki nižje srednje šole in nazadnje kobariški moški zbor. Vsi so peli, saj so vsi hoteli nekoliko poravnati dolg do pokojne Ljubke, ki se je tudi vsem razdajala.

Po maši je g. kancler prebral sožalno pismo g. nadškofa družini in sorodnikom. Od nje so se v cerkvi poslovili še ravnateljica goriških osnovnih šol Mirka Brajnik in otroci osnovne šole Oton Župančič iz Gorice s pesmijo in recitacijo ter dr. Damijan Paulin v imenu prosvetnih organizacij in Tomaž Pavšič iz Idrije, poslanec v slovenskem parlamentu.

Ob odprtem grobu

Dolg je bil sprevod avtomobilov, ki je spremljal Ljubko Šorli na njeni zadnji poti na goriško mestno pokopališče. Tam so jo položili v grob pokojnega moža Lojzeta, ki je zvesto ženo čakal od leta 1937.

Ob grobu so spregovorili zadnje besede slovesa dr. Valentin Inzko kot zastopnik Koroščev ter prof. Marta Filli iz Tolmina. Zbor je pod vodstvom Zdravka Klanjščka zapel žalostinko, moški zbor iz Kobarida pa Kraguljčke, kot so jih pok. Lojzetu Bratužu zapeli njegovi fantje, ko je umirajoč ležal v goriški bolnici.

Pogrebci so se razšli, spomin na pok. Ljubko Šorli pa bo trajno ostal med nami, kot bodo ostale njene poezije.

* * *

Pokojni Ljubki Šorli je tržaški radio posvetil zelo lepo oddajo. O njej je v deželnem svetu spregovoril deželni svetovalec Ivo Jevnikar, ki je takole začel: »V petek popoldne se je upihnilo v Gorici življenje Ljubke Šorli v starosti 83 let. Bila je odlična zastopnica kulturnega in umetniškega življenja Slovencev v Italiji, med fašističnim dvajsetletjem simbol in priča pogumne obrambe pravice manjšine do obstoja, po vojni pa miru in sožitja.«

Živ spomin na Ljubko Šorli

Bilo je, ne vem točno kdaj, verjetno v tistih tednih, ko je Ljubka Šorli še hodila med nami in živela skupni vsakdanjik. Sredi ljudi, na ulici, v neposrednih srečanjih. Pravzaprav niti ni važno, kdaj točno je bilo, ker bistvene stvari pač premagajo čas in ga ne poznajo. Lahko bi bilo včeraj.

Bilo je neke nedelje po maši na Travniku, ko sta se najini poti križali in sva se pozdravila, kar takole čez cesto, skorajda v naglici. Kot vedno, sem se ji nasmehnil, saj mi je ona vedno vrnila nasmeh, če že ni bila tista, ki se je nasmehnila prva. Toda tisto nedeljo sem ostal z nasmehom sam. Pogledala me je namreč resno, skoraj začudeno, kot bi jo presenetila moja navzočnost, ali kot bi slišala o meni stvari, ki so me prikazovale v drugačni luči. Njen odločni, pravzaprav zelo resen in močan pogled me je presenetil. O njem sem pripovedoval tudi svojim bližnjim. Doumel sem, da je živo spremljala usode drugih ljudi in da je bila njena ljubeča prijaznost le vidna stran njenega močnega duha in klenega srca. Bistvene dogodke je očitno zaznavala v vsej njihovi polnosti, kot človek srca je videla v duše in opazila v njih najmanjše premike. Ljubezen je pač jasnovidna, o tem ni bilo pri Ljubki Šorli nobenega dvoma. Čeprav se nikdar nisva pogovarjala več kot toliko temeljito, še za njeno 80-letnico so bili najini delovni stiki na ravni njene ljubeznivosti, pa je bil tisti globoki pogled ob zadnjem srečanju veliko znamenje. Lahko rečem, da sem jo šele tedaj resnično spoznal, medtem ko je ona prepoznala mene že prej. Po svoje žalostno je bilo to srečanje zato, ker je bilo v njenem pogledu že slovo, žalostno zame, zanjo niti ne. Čutiti je bilo, da z mislimi ni več tukaj med nami, da se že odpravlja in da je nemara tukaj le še zaradi svojih najbližjih, ki jim dolguje svojo prisotnost in skrb. Lepo in svetlo je bilo to poslednje bežno srečanje, ker se je spremenilo v večnost. V večnost ne v smislu nečesa odmaknjenega pač pa v smislu resnice in globine, ki premaga čas in ostane tukaj med nami. In zato ne vem točno, kdaj sva se z Ljubko Šorli poslednjič pozdravila, in priznam, da me to niti ne zanima. Bilo je včeraj in vedno bo ostalo včeraj.

Janez Povše

Pred cerkvijo sv. Ignacija

Ljubka Šorli s svojimi učenci

Sožalje

Občinski svet v Sovodnjah se je v torek, 4. maja t.l., spomnil pravkar umrle Ljubke Šorli Bratuževe.

Načelnik skupine SSk Branko Černic je pri preminuli pesnici in kulturni delavki Ljubki Šorli Bratuževi poudaril zlasti tri vrline. Da je kot zvesta čuvarica idealov odporništva svojega moža znala odpustiti tistim, ki so zakrivili moževo nasilno smrt (in dolgoletne krivice, ki so se godile njej sami in njeni družini). Namesto s sovraštvom je znala namreč odgovarjati le z dobroto. Kot pesnica je ustvarila umetnine, ki bodo za vedno ostale v naši literaturi. Ljubka Šorli je bila in bo ostala za vse zamejske Slovence, neglede na njihovo ideološko opredelitev, narodni spomenik in simbol odporništva, zvestobe in vztrajnosti.

Cerkvena skupnost v Domju in člani Apostolstva sv. Cirila in Metoda v Trstu globoko žalujemo ob odhodu v večnost drage pesnice Ljubke Šorli Bratuž.

Iskreno sočustvujemo s hčerko prof. Lojzko in s sinom prof. Andrejem.

Župnijska skupnost Gabrje-Vrh se s hvaležnostjo spominja vzgojiteljskega dela učiteljice Ljubke Šorli Bratuževe v Gabrjah in izreka ob njeni smrti globoko sožalje hčerki prof. Lojzki in sinu prof. Andreju.

Člani pevskih zborov M. Filej in Rupa-Peč izražajo gdč. Lojzki in g. Andreju Bratuž krščansko sožalje ob izgubi ljubljene mame g. Ljubke Šorli Bratuž.

Slovenci v Parizu so se v nedeljo, 9. maja, poklonili spominu pesnice Ljubke Šorli. V cerkvi sv. Terezije ob Slovenskem domu so se verniki zbrali pri sv. maši, ki jo je ob asistenci g. Martina Retlja in g. Roberta Petkovška daroval prelat msgr. Nace Čretnik. Po mašnem obredu so člani Društva Slovencev v Parizu predstavili človeški in umetniški lik pokojne pesnice, s spletom nekaterih njenih poezij. Prisotne je prevzela pesničina globoka duša, njena neomajna vera v božjo pravičnost, ki jo je podpirala v najhujših življenjskih preizkušnjah.

Nekateri prisotni pri sv. maši, doma z Dolenjskega, so bili še posebno ganjeni, saj so se spomnili na težka predvojna leta, ko je glas o tragični smrti Lojzeta Bratuža prišel tudi na Dolenjsko skupno s pretresljivimi pesmimi pokojne Šorlijeve.

Pariškim Slovencem, predvsem mladini in otrokom, bo Ljubka Šorli ostala v trajnem spominu, saj so njene pesmi in igrice že neštetokrat spodbudile njihovo igralsko žilico in popestrile razna srečanja v Slovenskem domu v Parizu, od božičnic in miklavževanj do šolskih prireditev.

Naj se pokojna Ljubka Šorli spočije v Bogu, nam pa, ki smo na tujem, daleč od domovine, naj ostane zgled neomajnosti, zvestobe in ljubezni do Stvarnika in slovenske besede. **v.č.**

Kaj pišejo drugi

Filozof Spaemann o položaju v Nemčiji

Revija La nuova Europa - Nova Evropa (Milan) objavlja v prvi številki letošnjega leta dolg intervju z Robertom Spaemannom, profesorjem filozofije na univerzi v Münchnu in enim izmed najvidnejših predstavnikov sobodne katoliške kulture v Nemčiji.

Zadnji del intervjuja je posvečen položaju Nemčije po padcu Berlinskega zidu. Spaemann ugotavlja, da bo cena, ki jo bo morala Nemčija plačati za svojo združitev, višja od pričakovane. V primerjavi z drugimi vzhodnoevropskimi državami je položaj bivše Vzhodne Nemčije posebnost: po eni strani uživa namreč podporo zahodnonemškega gospodarskega kolosa, po drugi strani pa so ravno zato pričakovanja nekdanjih vzhodnonemških državljanov pretirana. Od tod demagoška zahteva »vse in takoj«, za katero so pa na zahodu ušesa gluha. Pa ne samo to, zahodnonemški državljani ne kažejo nobenega vzajemnostnega čuta in zavračajo kakršnekoli žrtve v korist novim sodržavljanom. Noben nemški politik, niti kancler Kohl, ugotavlja Spaemann, ni imel poguma povedati to, kar je svojčas Američanom rekel Kennedy: »Ne mislite na to, kaj lahko stori Nemčija za vas, raje mislite, kaj lahko vi naredite za Nemčijo.« Nasprotno, socialistični prvak Lafontaine, je na primer ostro nasprotoval združitvi, a samo iz oportunizma, ker si je skušal pridobiti naklonjenost zahodnoevropskih volivcev.

Spaemann se nato dotika vprašanja nove nemške desnice. V tem pogledu je optimist ter meni, da v Nemčiji ni danes nobene možnosti, da bi se vrnili časi Tretjega Reicha. Bodočnost Nemčije vidi v Evropi »od Atlantika do Uralov«, v kateri naj bi bila povezovalec med Zahodom in Vzhodom.

Med drugim se Robert Spaemann dotika tudi vloge in bodočnosti nemške Krščanske demokracije. Najprej ugotavlja, da iz njene politične moči (več kot 40% glasov) še ne moremo sklepati, da je prevladujoča kultura v Nemčiji krščanska. Velike evropske krščansko-demokratske stranke so namreč v resnici liberalne, kar velja tudi za nemško. To so velike ljudske stranke, katerih cilj je osvojitev večine, v ta namen pa sklepajo velike kompromise s svetom. Če bi te stranke strogo načelno zagovarjale krščanska stališča, bi s težavo dosegle 10% glasov. Sicer pa, meni Spaemann, moderna krščanska demokracija ni totalitarna, ampak demokratična, »zato ne more in noče vsiljevati svoje vizije družbenega razvoja; lahko sicer usmerja tok dogodkov, ne more pa ga s silo uveljaviti. Danes, zaključuje, lahko krščanska stranka sicer spodbudja politično delovanje kristjanov, ne more pa si lastiti monopola nad njim.

Vsekakor zanimive misli, ki kažejo, kako postaja položaj v vsej Evropi podoben.

T.S.

Katoliški glas dobite:

v Ljubljani: na Mačkovi 6
v Mariboru: ul. V. Kraigerja 2

Mladi: utelešenje obljube

V četrtek, 6. maja, se je v avditoriju Fogar odvijalo drugo srečanje ciklusa predavanj na temo Kam gredo mladi?, ki ga promovirata kulturni center Stella Matutina in Skupnost krščanskega življenja (SKŽ). Tokrat smo o mladih razmišljali skupaj s prevzvišenim msgr. Egonom Kappelarijem, celovškim škofom.

Če postavimo vprašanje »Kam gredo mladi?« v Gorici, v Vidmu, v Ljubljani ali v Celovcu, bomo našli podobne odgovore, ker se ti kraji nahajajo na obmejnih področjih, ki sestavljajo območje Alpe-Jadran, kjer se srečujejo romanski, slovanski in germanski narodi ali narodnostne skupnosti, ki lahko živijo v medsebojnem bogatenju ali v stalni napetosti. To je uvodoma poudaril p. Germano Marani, duhovni asistent SKŽ.

Msgr. Kapellari je podčrtal pomembnost nove evangelizacije mladih kot eno glavnih nalog evropske Cerkve; gre za temo, s katero se je ukvarjala izredna škofovska sinoda pred svetim očetom leta 1991.

Msgr. Kapellari se je zaustavil na posebnem vplivu, ki ga imajo na mladega človeka modeli nekrščanskega (oz. protikrščanskega) življenja. Pogosto izhajajo iz antike; gre za Prometejev, Sizifov in Dionizijev mit.

Prometej je človek, ki se čuti sposobnega delati vse in pri tem zanika Boga; svet je zanj le podrejena snovna realnost. Prometejev mit je našel svoj konec v marksizmu, toda verjetno se bo zopet pojavil v novih oblikah.

Sizif je ponosen človek, prepričan v absurdnost življenja in obenem sposoben prenašati to absurdnost. Sizifov model je model manjšine.

Dionizij pa je model razbrzdanega in egoističnega uživanja; model mamil, bodisi v Zahodni kot v Vzhodni Evropi. Nastala je tudi nova gnoza, imenovana New Age.

Cerkev v prisotnosti vsega tega odločno oznanja Evangelij; toda za številne mlade je premrzla, preveliko, prezaposlena sama s sabo. Mnogo mladih drži v rokah eno ali več niti, ne morejo pa najti poti in načina, da bi te niti spravili v harmonično celoto. Mladi potrebujejo učitelje duhovnega življenja, duhovnike, laike, može in žene, ki bi jim imeli kaj povedati, ker so zakoreninjeni v skrivnosti enega Boga, Svete Trojice. Bog se obrača na evropsko mladino in sprašuje, če hočejo ali ne vztrajati v novi in večni zavezi, ki jo je sklenil z njimi po svojem Sinu Jezusu Kristusu.

Msgr.Kapellari je dopolnil svoje predavanje z opisom položaja mladine; pri tem je citiral Hermana Lübbeja: visok življenjski nivo, kritična oddaljenost glede profesionalnega dela, zmeraj manjše veselje do dela, želja po potepanju; z lahkoto so zdolgočaseni, prestrašeni pred samoto in z druge strani pred definitivnimi vezmi; politikanti, toda tuji institucijam, potrebni usmerjanj, toda oddaljeni od Cerkve.

Msgr. Kapellari je postavil vprašanje: kaj lahko za mlade storimo mi kot Cerkev? Lahko jim postavljamo ustvarjalna vprašanja, ki nakazujejo pot spreobrnjenja h Kristusu: lahko predlagamo načrte, ponujamo možnosti uvajanja v krščanstvo.

Škof je v zaključku poudaril, da se Jezus ni omejil pri postavljanju vprašanj ljudem in mladim; vsakomur izmed njih je zaupal načrt, podelil jim je poslanstvo, kot se je zgodilo s svetim Frančiškom, ki mu je bilo rečeno: »Pojdi in obnovi mojo Cerkev!«

Prevzvišenemu msgr. Kapellariju in Arnoldu Metnitzerju, odgovornemu za katehezo v krški škofiji, ki je škofa pospremil, se zahvaljujemo za obisk in za prispevek pri iskanju odgovora na vprašanje »Kam gredo mladi?«.

Mirjam Cernic

Božanska komedija po radiu

Pred kratkim so predstavili skupni načrt Radia Slovenija in Radia Trst A za izvedbo Dantejeve Božanske komedije v prevodu Andreja Capudra. Po tem načrtu bodo pripravili 40 oddaj, ki bodo trajale 35 minut vsaka. Izbor je pripravil prevajalec sam. Režija je zaupana Sergiju Verču, v glavnih vlogah pa bodo nastopili Pavle Ravnohrib (Dante), Vladimir Jurc (Vergil) in Stanislava Boninsegna (Beatrice). Sodelovalo bo nad 70 igralcev in igralk iz slovenskih gledališč. Zdi se, da med njimi ne bo noben član tržaškega Radijskega odra. Prve oddaje bodo na sporedu oktobra.

5. razred osnovne šole »Marica Gregorič« Sv. Ana

Vsega je kriva Marjana Deržaj

V torek, 27. aprila, se je v goriškem Verdiju zaključila letošnja slovenska gledališka sezona. Na sporedu je bila zadnja predstava v abonmaju, in sicer krstna uprizoritev slovenske novitete Vsega je kriva Marjana Deržaj. Spisal jo je mladi ljubljanski pesnik, novelist, romanopisec in dramatik Milan Kleč. S tem delom je prejel prvo nagrado na natečaju za novo slovensko gledališko igro, ki ga je razpisalo SSG v Trstu. Žirija, ki so jo sestavljali Jože Babič, Ace Mermolja, Miroslav Košuta, Vasja Predan in Zora Tavčar, je sklep soglasno sprejela. (Prijavljenih del je bilo precej in to je pokazalo, da le ni zamrla »umetniška žilica« pri piscih dramskih besedil.)

Vsega je kriva Marjana Deržaj je prijetna komedija, ki nas z nekoliko nostalgije pelje nazaj v povojno dobo, v leta petdeset, šestdeset. Takrat so se začele pojavljati prve popevke, prvi »idoli« za mlade, ki so še sanjali o gramofonih, radijskih aparatih, promenadah in plesih. Ker se jih niso mogli udeleževati, se je zmeraj našel kak bolj »napreden« in »premožen« fant, ki je imel gramofon in nekaj plošč, tako da so se lahko malo zavrteli in se pozabavali kar v stanovanjih. Ta so bila seveda precej revnejša od današnjih.

Komedijo je režiral Dušan Mlakar. Alojz Svete je odigral vlogo »izgubljenega« sina, ki se po desetih letih »prostovoljnega izgnanstva« vrne v domačo hišo in najde za večerjo spet olupljena jajca in fižol kot pred leti. Svete nam je letos podaril nekaj takih likov, ki jih bomo težko pozabili. Lučka Počkaj je poosebila skoraj dvojni lik: mlade, nato pa zrele in izkušene žene ter matere. Maja Blagovič je bila Anica, ki išče malo razvedrila pri sosedi v bloku. Vlogo Janka, fanta, ki povezuje ženi iz bloka z ostalim svetom in hodi na promenade ter osebno pozna njuno priljubljeno Marjano Deržaj, je imel Gojmir Lešnjak. Tudi njega smo videli najprej kot oboževanega mladeniča, ki se nosi po modi, ima »Topolino« in podpisane plošče, nato pa kot ponižnega Aničinega moža.

Vladimir Jurc, odličen kot zmeraj, je poosebil Očeta. Ob koncu pa se nam je predstavila še Marjana Deržaj. Pojavila se je na stopnišču, obdanem s cvetjem, in zapela svojo slovečo popevko Poletna noč. Ob poslušanju te pesmi si je marsikateri par obljubil večno ljubezen. Sceno, ki se je menjavala na vrtljivem odru, je zamislil Marjan Kravos, kostume pa Marija Vidau, Gojmir Lešnjak je pripravil izbor glasbe, ples pa Mojca Horvat. Lektor je bil Jože Faganel.

Mislim, da so bili abonenti zadovoljni z letošnjim repertoarjem, saj so bila dela za vse okuse. Poleg našega SSG smo se srečali z ljubljansko Dramo in s Primorskim dramskim gledališčem iz Nove Gorice. Občinstva je bilo še kar precej na vseh predstavah, čeprav bi ga bilo lahko še veliko več. Tudi mladi bi lahko bolj redno zahajali v gledališče, a tudi na koncerte, razne razstave, predavanja itd., kajti šola je seveda nad vsem in pred vsem, a ni vse.

Iva Koršič

EZOPOVE BASNI ZA DANAŠNJI ČAS

KATARINA MAHNIČ

O povračilu dobrote in marljivosti

Kača in orel

Kača in orel se spreta in spopadeta. Kača se ovije okrog orla in ga začne dušiti. Tako ju preseneti kmet in orla osvobodi. Besna kača nato spusti strup v pijačo orlovega rešitelja, ne da bi ta to opazil. Ko hoče kmet piti, pa prileti orel in izbije posodo iz njegovih rok.

Črček in mravlje

Pozimi mravlje sušijo žito, nabreklo od vlage. Mimo pride lačen črček in jih prosi za hrano. Mravlje ga vprašajo: »Zakaj si poleti nisi pripravljal zalog?« On jim odvrne: »Nisem imel časa, ker sem čudovito prepeval.« Mravlje se ponorčujejo iz njega: »Če si poleti igral, potem pozimi pleši.«

Če iskreno premislimo - kolikokrat smo naredili nekaj dobrega, ne da bi vsaj za hipec pomislili, da bomo od tega tudi sami imeli korist? Kolikokrat smo se zaradi drugega odpovedali lepemu predmetu ali prijetnemu dogodku, na katerega smo že dolgo z nestrpnostjo čakali? Kolikokrat smo žrtvovali svoj že razdeljeni čas, da bi bili s prijateljem, ki je potreboval prav našo družbo?

Najbrž redko. Tudi ko kaj podarimo, se nečemu odpovemo ali koga potolažimo, s temi dejanji pridobimo, smo z njimi poplačani. Preplavijo nas občutki koristnosti in prikritega samobčudovanja: kako pozoren znam biti, kako nenadomestljiv, kako razumevajoč — res pravi prijatelj. Pa vendar nam naše prave vrednosti ta dejanja ne pokažejo.

Čisto odkrito in zares, brez samoljubja in lažnega odpovedovanja, se odzovemo samo v trenutku, ko smo pritisnjeni ob zid. Ko se moramo takoj odločiti in v hipu ukrepati ter nimamo časa razmišljati, ali nam bo naše dejanje prineslo zadoščenje ali pa bomo zaradi bliskovitega odziva celo oškodovani. Samo takrat lahko to, kar storimo, pripišemo našemu pogumu in nesebičnosti, samo v tistem trenutku lahko naredimo nekaj čisto iz srca. Prav tako bliskovito se odvija prva basen, ko orel in kmet brez razmišljanja pomagata drug drugemu in prav zato storita tisto, kar je edino prav. Podobno, če že ne enako, se dogaja z našim delom. Kolikokrat se, utrujeni, naveličani in zlovoljni, vprašamo, kakšen smisel ima vse skupaj. Zakaj se truditi izpopolnjevati in vedno stremeti k še boljšemu, ko pa so to lastnosti, ki izumirajo v današnjem svetu naglice in hitre pozabe? Kolikokrat se vprašamo, kaj bomo imeli od tega naprezanja v času, ko vse hiti od danes do jutri in nekaj trajno vrednega izgublja svoj smisel. V času, ko prav tisti, ki si najmanj prizadevajo, najbolje živijo.

Pa vendar nas neki notranji glas nezmotljivo vodi dalje. Pomaga nam, da igramo svojo igro, ne glede na to, da drugi igrajo koristnejšo, da dokončamo stvari, ki smo jih razumsko ocenili za nesmiselne in se tako borimo spet in spet. Zadoščenje, ki nas preplavi po tako opravljenem delu, je neprimerno večje in predvsem trajnejše kot vsa mala zadovoljstva tistih, ki sta jim tuja marljivost in trud. Saj tudi skrbnih mravelj ni motilo črčkovo poletno veseljačenje.

(11)

Zunanji minister Lojze Peterle je optimist

V ponedeljek, 3. maja, se je mudil v Gorici kot gost SSk slovenski zunanji minister Lojze Peterle. Najprej se je s politiki srečal v Palace Hotelu, nato ob 20.30 pa s širšo publiko v Katoliškem domu. Tukaj ga je v imenu stranke predstavil Marjan Terpin, nakar je minister prosto spregovoril o uspehih in težavah slovenske vlade v prvih sto dnevih njenega vladanja. Bil je stvaren, brez lepotičenja, prikazal je številne uspehe nove vlade posebno v zunanji politiki, saj je Slovenija bila sprejeta že v razne mednarodne in evropske ustanove. Ni pa prikril težav, ki vlado čakajo, posebno v gospodarstvu. Ni pa bil pesimist, saj težave so, da jih skupno premagamo.

V prostem razgovoru, ki je sledil, je pojasnil razne probleme; recimo odnose s sosednimi državami. Z Avstrijo so dobri, z Italijo je zlasti problem Osimskih sporazumov in narodnih manjšin. Obe vladi sta imenovali posebno komisijo zgodovinarjev, ki naj najprej osvetlijo zgodovinsko preteklost dogodkov, ki kalijo sožitje obeh držav, potem se bo začela iskati politična rešitev. Ta bo prišla na vrsto, ko bo Italija imela bolj trdno notranje politično življenje.

Poseben problem so odnosi s Hrvaško, toda tudi tu že potekajo resni razgovori, je dejal minister Peterle.

Orgelski koncert

V soboto, 8. t.m., je bilo v cerkvi sv. Ignacija v Gorici prvo srečanje z duhovno glasbo. Orgelsko glasbo je izvajal prof. H. Bergant. Zelo skrbno izbran program je v glavnem obsegal skladbe romantične dobe, saj sestava in prospekt travniških orgel je posebno primeren za tovrstno glasbo. Poleg znanih imen, kot so Bach, Reger, Guilmant, smo slišali tudi manj znane skladatelje, kot so Bruhns, Ritter, Milhaud. Prijetno presenečenje pa je bilo slišati dve novi skladbi skladateljev naše dežele: E. Busolinija in S. Jericija. E. Busolini, dolgoletni organist v tržaški stolnici, je napisal za orgle lepo in ubrano »Molitev k Notre Dame«. Prvič je bila izvajana Toccata, ki jo je napisal goriški skladatelj S. Jericijo.

Morali bi omeniti še nekaj drugih skladb, ki so prevzele vse prisotne. Prof. Bergant, ki je v našem mestu dobro znan, je še enkrat pokazal vso svojo umetiško zrelost in dovršenost ne samo v obvladanju orgelske tehnike, temveč zlasti še ker je iz travniških orgel zmogel izvabiti neslutene efekte. Te orgle namreč, največje v naši pokrajini, še vedno čakajo na radikalno revizijo in popravilo, zato ne utegnejo izraziti vse svoje barvitosti in jakosti. Čeprav v skromnem številu so prisotni doživeli lep večer ob orgelski glasbi in v tako lepi cerkvi. V soboto bo drugo srečanje z duhovno glasbo. Na sporedu je instrumentalna glasba. **S.J.**

Maše v Katoliški knjigarni

V okviru srečanj v Katoliški knjigarni je v torek, 27. aprila, Združenje Cerkvenih Pevskih Zborov poskrbelo za predstavitev dveh izdaj z glasbenega področja: Maše za mešani zbor, enoglasno petje in orgle Ubalda Vrabca in Missa »Sic benedicam te« za soli, zbor in godalni orkester Stanka Jericija. Prvo delo je ob obletnici skladateljeve smrti izdal SSO, drugo pa je izšlo pri tržaški založbi A. Pini. Vrabčeve maše je predstavil glasbenik in skladateljev prijatelj dr. Zorko Harej, ki je poudaril njegovo vsestransko angažiranost v našem prostoru. Skladateljevemu zbližanju k cerkveni glasbi je gotovo odločilno botroval II. Vatikanski koncil, ki je vpeljal v bogoslužje narodne jezike. Vrabčeve maše oblikuje poleg svojevrstnega sloga tudi njihova uporabnost, saj je skladatelj imel pri pisanju pred očmi tudi izvajalske zmožnosti naših zborov.

O delu goriškega skladatelja Stanka Jericija pa je spregovoril Ivan Florijanc. Po zgodovinskem prerezu o maši kot glasbeni obliki je poudaril skladateljevo »junaštvo«, ki se upira neusklajenosti časa in zmore ustvariti tako široko zasnovana dela. O svojih skladbah, ki so še v rokopisih in čakajo na založnika pa je spregovoril tudi avtor sam.

KATOLIŠKA KNJIGARNA

v a b i

na predstavitev knjige

Sneg na zlati veji,

ki bo prihodnji petek, 21. maja, ob 18. uri v galeriji Katoliške knjigarne.

Delo bo predstavil dr. Dušan Jelinčič, prisoten bo avtor Igor Škamperle.

»Racionalizacija« slovenskih šol

TRST

Ministrstvo za šolstvo je odvrglo namene šolskega skrbnika, ki je hotel združiti svetoivansko in šentjakobsko didaktično ravnateljstvo.

GORICA

Hočejo priključili slovensko učiteljišče Simon Gregorčič liceju Primož Trubar.

Torej še vedno nameni niso jasni in čisti, a vedno nam v škodo.

Čestitke

V soboto, 8. maja, sta v štandreški cerkvi obhajala Anica in Lucijan Pavio 25 - letnico skupne življenjske poti. Slavju se z najboljšimi željami in voščili pridružujejo člani prosvetnega društva Štandrež ter župnijska skupnost.

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti Gorica

se ob uspešni akciji zbiranja podpisov za udeležbo na pokrajinskih volitvah vsem svojim privržencem iskreno zahvaljuje. Zahvala velja tistim, ki so akcijo usmerjali, posebej pa še številnim znanim in neznanim podpisnikom, ki so zavzeto razširjali novico in odločilno pripomogli k uresničitvi te prodorne potrditve strankinih načel.

Slovar bančnega poslovanja

Kmečka banka iz Gorice je v sodelovanju z goriškim oddelkom Slovenskega raziskovalnega inštituta izpeljala zamisel o priročnem slovarju bančnega izrazoslovja. Tako je pred časom z letnico 1992 izšla razmnoženina 51 strani v 700 izvodih italijansko-slovenskega in slovensko-italijanskega slovarskega priročnika. Pripravili so ga Jožko Baša, Majda Kaučič in Aldo Rupel.

Kot pravi v uvodu Majda Kaučič, predstavlja slovar strokovne izraze, ki se uporabljajo pri bančenm poslovanju v italijanskem ekonomskem sistemu in poimenujejo pojme iz bančništva, financ in posameznih področij prava. Poleg terminov so vključeni v slovar uradovalni izrazi in nekatere besede iz splošnega besedišča, zajete iz bančnih poslovnih besedil.

Ob tolikšem pomanjkanju primernega italijansko-slovenskega in slovensko-italijanskega slovarja je ta priročnik v pomoč vsem tistim, ki se v slovenskih bančnih zavodih pri nas trudijo, da uveljavljajo dvojezičnost. **(mab)**

Mepz Podgora v Kopru

V Kopru se je odvijala v soboto, 8. in nedeljo 9. maja 1993 četrta revija slovenskih cerkvenih zborov. Mepz Podgora, ki se je letos revije že tretjič udeležil, je nastopil v nedeljo, 9. maja.

Organizatorja sta bila MICOM Ljubljana d.o.o. in Koprska škofija. Pokrovitelj je bil škof Metod Pirih. Oba dneva je prireditev snemala RTV iz Ljubljane. Pred številno publiko, ki se je zbrala v stolnici se je v soboto zvrstilo 9, v nedeljo 8 zborov. Zbori so zastopali razne kraje iz Slovenije, od Štajerske do Gorenjske, Notranjske, Dolenjske in Primorske in so v glavnem izvajali Marijine pesmi slov. in tujih skladateljev. Vsi nastopajoči zbori in skupine so bili lepo pripravljeni, petje je bilo dokaj kvalitetno.

Naš zbor ki je bil tudi edini iz zamejstva, se je predstavil slušateljem z vedno priljubljeno Vodopivčevo skladbo Kraljica maja, s Palestrinovo Alma Redemptoris mater in Gallusovo Regali ex progenie.

Zbor je pokazal dobro dinamiko, kvaliteto in razvito fineso.

Ponovna mazaška akcija pred vhodom slovenskih šol

obvestila

V torek, 18. maja, ob 18. uri bo v Avditoriju pokrajinskih muzejev na Goriškem gradu, predstavitev italijanskega prevoda romana Alojza Rebule **V Sibilinem vetru**, ki je pred kratkim izšel pri ZTT. Za italijanski prevod je poskrbela prof. Diomira Fabjan Bajc. Delo, ki je leta 1968 prejelo nagrado iz Prešernovega sklada, bosta predstavila Tomaž Pavšič in prof. Fulvio Salimbeni. Prisotna bosta tudi avtor in prevajalka. Odlomke iz knjige bodo prebrali člani skupine Teatro Giovani pod vodstvom Walterja Mramorja.

V sredo, 19. maja, ob 20.30 bo v župn. dvorani v Nabrežini mesečna Konferenca. Prof. Ivan Likar iz Kopra bo predaval o **Novem Katekizmu za današnji čas**. Sledi razgovor in družabnost.

16.5. bo v Rupi Dan bolnikov in starejših. Začetek ob 16. uri na prostem pod cerkvijo (ob slabem vremenu: v prostorih KD Rupa-Peč). SPORED: spovedovanje (že pred mašo), sv. maša z delitvijo zakramenta sv. maziljenja za zdravje, skupno sv. obhajilo; družabnost s prigrizkom in petjem. Maševal bo in govoril pater s Sv. Gore. Pomagajmo s prevozom. Hvala. Vabljeni!

PD Rupa-Peč prireja predavanje misijonarke Karmen Mozetič (s. Tadeja), domačinke iz Bilj, ki deluje že tri leta v Assuncion (Paraguay). Predavala in prikazala bo življenje v misijonu. Na ogled bodo tudi nekateri ročni izdelki. Prostovoljni prispevki bodo šli za misijon sestre Tadeje. Predavanje bo v društvenih prostorih v Rupi pod cerkvijo 17.05.1993 ob 20. uri. Vabljeni!

Razstave

V Beneški galeriji v Špetru razstavlja svoja dela slikar **Nande Rupnik**. Razstava, ki nosi naslov Idrija od tukaj in tam, bo odprta do 31. maja 1993, od 17. do 19. ure.

* * *

Do 29. maja razstavlja svoja dela v palači Lantieri v Gorici, trg sv. Antona 6, slikarka **Laura Grusovin.**

Tiskovno sporočilo

Kljub več kot ugodnemu razpletu nabiranja podpisov za pokrajinske volitve, razpletu, ki je stranko Slovenske skupnosti nedvomno prepričal, da so lahko njena načela v novem času pravzaprav enako prodorna, če že ne prodornejša, pa se vseeno ni mogoče ubraniti vtisu, da bi z ustreznejšim nastopom znotraj celotne manjšine pravzaprav lahko dosegli mnogo več. Stranka Slovenske skupnosti se je ves čas zavzemala za povezovanje Slovencev, ki delujejo v različnih strankah, vendar zaenkrat do otipljivih rezultatov na tem področju ni prišlo. Kasneje je želela vzpostaviti stik s tistimi strankami večinskega naroda, ki bi lahko vključile slovensko manjšino v temelje svojih programov. Verjetno se zaradi prelomnega obdobja, v katerem živimo, še ni uresničila niti prva niti druga pobuda. Seveda pa to še ne pomeni, da so vse poti izkoriščene in vse možnosti izčrpane. Predvolilno obdobje se bo v bistvu šele pričelo, gotovo pa se lahko vsi zamislimo o tem, kako smo sploh zbrali podpise za pokrajinske volitve in kako se je pri tem obnašalo volilno telo. Na vsak način živimo v času, ko razcepljenosti niso perspektivne in ko je v duhu nove Evrope prav manjšina tisti preizkusni kamen, na katerem se preverjajo strankini programi.

Slovenska skupnost Gorica

Danes v četrtek 13. maja ob 19 uri bo v »Palace Hotel« v Gorici predstavitev kandidatov za deželne in pokrajiske volitve kakor tudi strankinega programa.

Vabljeni!

Pokrajisnko tajništvo Slovenske skupnosti Gorica

Praznik frtalje

Tudi drugi in tretji dan praznika v Rupi sta potekala ob dobrem obisku občinstva.

Slavnostni govornik je bil letos dr. Peter Močnik.

Dr. Močnik je v svojem govoru najprej podal pregled problemov, ki tarejo naš narod v zamejstvu. Označil je tudi ceno, ki jo je do sedaj plačal, od fašističnega nasilja pred drugo svetovno vojno in med njo do nacističnega in komunističnega davka po vojni. Vse, kar smo kot narod, kljub neugodnim okoliščinam, dosegli, je bil sad trdega dela naših rojakov, politikov, kulturnikov, duhovnikov, vzgojiteljev in preprostih odločnih ljudi.

Ali bomo Slovenci vzdržali in obstali v bodoče?, se je ob koncu vprašal govornik. Samo tako kot v preteklosti — s trdnim in poštenim delom, vztrajnostjo, doslednostjo, samozavestjo, z vero vase in Boga. Le tako bo tudi 1. maj res praznik delovnega človeka in borca za trajne vrednote in pravice.

Remo Devetak

Sekcija Slovenske skupnosti za Števerjan se zahvaljuje vsem domačim kandidatom, ki so sprejeli kandidaturo na edini slovenski listi. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so s svojim podpisom pripomogli, da se bo naša lista lahko predstavila na pokrajinskih volitvah. Posebna zahvala naj gre g. Romanu Di Battista, ki je dal na razpolago svoj prosti čas za overovitev podpisov, in občinski upravi. Vsem podpornikom se priporočamo, da bodo tudi na volitvah 6. junija ostali zvesti edini slovenski listi s svojim glasom.

SEKCIJA SSk ŠTEVERJAN

Pastirčkov dan

Modro nebo z oblačnimi zavesicami in zeleno grmičevje so bile čudovite kulise za mali improvizirani oder sredi travnika Sklada Mitja Čuk na Opčinah, na katerem se je v nedeljo, 9. maja, zvrstilo šest skupin v okviru letošnjega 14. Pastirčkovega dne.

Popoldan je potekal v znamenju petja, glasbe, dramskih prikazov, srečolova in sploh prijetnega razpoloženja. Z malo domišljije in končno zakusko se je srečanje kaj kmalu spremenilo v velik piknik ali družinski praznik, ki so ga nastopajoči na poseben način popestrili. Skupina gojencev Vzgojno zaposlitvenega središča Mitja Čuk se je predstavila z brazilskim ritmično predstavljenim plesom Balajo. Otroški pevski zbor A. M. Slomšek iz Bazovice je pod vodstvom Davida Žerjala in ob spremljavi Alenje Zobec zapel tri pesmi. Sledila je skupina volčičev in veveric z Opčin in Repentabra z dvema posrečenima skečema. Trio gojencev glasbene šole E. Komel iz Gorice pa je znano ljudsko pesem Na planincah ubrano zaigral na dve kljunasti flauti in klarinet. Kot zadnja je nastopila igralska skupina Tamara Petaros z Opčin, ki je v režiji Lučke Susič prikazala zabavno parodijo na pravljico o Rdeči kapici Obtoženi volk, katere avtor je Žarko Petan.

Poseben gost pa je bila pevska skupina Jonatan z Brezovice pri Ljubljani, ki jo vodi Mateja Vrbančič. S svojim ubranim petjem ljudskih pesmi in verskih popevk je povezovala spored v strnjeno celoto.

Sredi prireditve je o pomenu tega praznika in revije spregovoril g. Marjan Markežič, ki se je med drugim ob koncu spomnil dveh velikih sodelavk in prijateljic Pastirčka, ki sta v minulem letu odšli v večnosti: gospe Drage Lupinc in pesnice Ljubke Šorli.

Nekoliko negotovo vreme je zdržalo še daleč v večer, saj se je 90-minutni program nadaljeval v neformalni obliki po nastopih ob prigrizku in prijaznem pogovoru med starimi znanci, ki so tako našli novo priliko za prijetno snidenje sredi kraške gmajne.

mak

Mladina za duhovne poklice

V cerkvi pri sv.Ivanu se je 5. velikonočno nedeljo zbrala lepa skupina mladih, da oblekuje mašo za duhovne poklice. Ob koncu maše pa so nam štirje v žarki mladosti izpovedali svojo pot, preden je v njih dozorela odločitev za poklic.

Škofov vikar g. Franc Vončina, ki je daroval sv. mašo z asistenco g. Marija Gerdola in g. Milana Nemaca, je takoj na začetku svojega nagovora postavil zadevo poklicev na trdna tla.

Bogoslovec 3. letnika iz Zemona (Vipava) je odkrito priznal, da se je sprva ustrašil tega klica. Mikale so ga kot večino mladih zabave, disko, svoboda... Končno se je postavil tudi pred temeljno vprašanje o smislu življenja in smrti. Šel je vase, razkrival duhovne vrednote in sprejel božjo ljubezen do sebe in v službi bratom. Hvaležen je za poklic in bo to hvaležnost konkretno udejanjil.

Globoko v duhovnost je zaorala sestra Lojolka. Priklenil jo je ideal skupnosti v bratstvu in sestrinstvu. Ljubezen in hrepenenje po vstajenju lastnega naroda, ki naj se poveže v ljubezni z drugimi narodi. Redovna skupnost Lojolk združuje člane slovenske, italijanske in portugalske narodnosti. Tu je našla smoterno izpolnitev svoje osebnosti.

Drugačna je bila pot laične teologinje iz Kopra. V družini štirih otrok je črpala vse bogastvo domače vzgoje. Zgledni starši širokega obzorja, brez verskih predsodkov, filozofska fakulteta in triletni teološki tečaj so pač izklesali v njej trdno podlago za poklic laične teologinje. Pri tem ji nemalo pomaga srečen zakon in ponovni študij na Inštitutu za religiozne vede v Trstu. Odkrila je v mladini skrite velike zaklade, zato ji bo delo na šoli, kjer poučuje, v veliko zadoščenje. To ji iz srca želimo.

Zadnja pričevalka je bila 15-letna dijakinja II. liceja Fr. Prešeren v Trstu. Pri očetu je spoznala, kaj naj bi bila osnova za srečo; to se pravi, da v svoji notranjosti spoznaš, kje boš v poklicu najbolj uspešen in s tem koristil bližnjemu. Pribila pa je, da je to dano od Boga. Ker sta starša po poklicu zdravstvena delavca, se je njuno službeno obdobje začasno odvijalo v Afriki Guineja - Bissau. Odlična življenjska izkušnja je vse člane obogatila z dragocenimi spoznanji. Pred izredno težkimi delavnimi pogoji, brez zdravstvenih struktur, je bila uporaba fantazije in improvizacije prav tako nujna kot visokošolska izobrazba. Prisrčni Katji Simunič smo hvaležni za njeno pričevanje.

F.V

Majenca '93 v Dolini

Opisati celotni potek in velik uspeh dolinske Majence, bi zahtevalo celotno stran. Tako bogato razvejana je ta vsakoletna manifestacija ljudskih navad, predvsem pa vsesplošnega domačega krajevnega prizadevanja.

To moramo poudariti: ob tej priliki vas Dolina postane eno, od vaščanov vseh starosti do občine. Zato je logičen uspeh, posebno če se pridruži še lepo vreme.

O posameznih točkah so poročali že razni mediji. Radi bi se ustavili le pri najvažnejšem.

V vsaki pobudi prevladuje okus, začenši že pri okrašeni češnji, ki s svojo višino dosega zvonove.

Kultura je imela tudi tokrat svoje častno mesto: od predstavitve Pangerčeve knjige Majenca v italijanščini, preko razstave krajevnih slikarjev v torklji, do razstave obrtniških del v cerkvi sv. Martina.

Vse je potekalo po običajni logiki. Ljudje seveda bi radi prisostvovali dviganju češnje, a priprave so dolge in zahtevne, da pride na vrsto šele v prvih jutranjih urah.

37. občinska razstava in nagrajevanje vin je del teh dnevov. Stoli in mize po »gorici« pa ustavijo številne obiskovalce, da se usedejo in se med okrepčilom pogovarjajo z znanci in prijatelji.

Pa še to pripombo. Pevski nastopi naj dobijo po možnosti zaprt prostor, da pridejo do veljave. V tistem nedeljskem vrvežu na gorici se petje zgubi in ne pride do izraza. To bi dalo več zadoščenja nastopajočim in tistim, ki bi radi poslušali. Dolina ima zadosti prostorov. Cerkev sv. Martina pa naj ohrani tisti sakralni pomen.

Če si Dolinčani želijo več obiskovalcev, naj občina, ki sledi vsemu, poskrbi za redarja in parkiranje, kar je tudi važno.

PD Valentin Vodnik čestitamo, kakor tudi Mladinskemu krožku in vsem ostalim, predvsem pevskim skupinam in godbi.

Vse to zagotavlja nadaljevanje. Domačini pravijo, da za češnjo vsaj za deset let, sicer v bregu jih je še veliko.

d.j.

Predstavitev kandidatnih list SSk

Na dveh tiskovnih konferencah, ki sta se vršili 7. in 10. t.m., je stranka Slovenske skupnosti predstavila svoji kandidatni listi za deželne in tržaške pokrajinske volitve. Na listah je prisotnih več znanih imen iz slovenskega zamejskega kulturnega in javnega življenja, kot npr. gledališki igralec Anton Petje, pisatelja Alojz Rebula in Boris Pahor, esejistka Ivanka Hergold, šolnik Josip Pečenko in drugi. Prisotnost teh osebnosti je povezana z dejstvom, da se slovenska manjšina nahaja v zelo težkem položaju, posebno v Trstu. Svoje je tudi opravil novi deželni volilni zakon, po katerem bi morala SSk na Tržaškem podvojiti glasove, da bi izvolila svojega prestavnika. Kljub temu je slovensko zamejsko javno mnenje na to reagiralo zelo pozitivno. Med ljudmi je opaziti veliko navdušenje ob listah SSk. Za pokrajinske volitve je obstajala bojazen, da stranka ne bo utegnila zbrati zadostno število podpisov (v teh dneh pa se je zvedelo, da sploh niso bili potrebni, op. p.), pa jih je v katkem času zbrala čez 1.400, to je precej več od potrebnega. To dokazuje, da se slovenski volivci zavedajo, da je napočil trenutek usodnih odločitev za našo manjšino.

Kakorkoli bodo šle prihodnje volitve, se SSk še naprej namerava boriti za dosego ciljev Slovencev v Italiji, to je pravične zaščite, pa tudi zajamčenega zastopstva v izvoljenih telesih. Glede tega obstaja že precedens, in sicer v prisotnosti slovenskega predstavnika v vsedržavnem šolskem svetu prof. Josipa Pečenka, ki ima zajamčeno mesto ravno kot Slovenec.

nl

Kolonija v Forni Avoltri (namesto v Comegliansu) vabi vse otroke od 5. do 16. leta, ki so zamudili redni rok vpisovanja pri občinskih zdravniških asistentkah, naj se vpišejo proti plačilu. Kolonija bo od 5. do 24. julija. Pojasnila dobite v Trstu na tel. št. 43194 in 637250, v Gorci na tel. št. 530924 (od 14. do 15. ure, razen sobote).

Ukradli so mu violino

Tisti, ki pogosto hodijo po tržaškem mestnem središču, so verjetno večkrat naleteli na človeka, ki je igral na violino, da bi kaj zaslužil od mimoidočih, tako je imel vsaj nekaj za pod zob. Ime mu je Mario Buzan in pred nekaj dnevi so mu neznanci violino ukradli. S slednjo se je Buzan, Tržačan slovenske narodnosti, preživljal že polnih deset let, odkar so ga odpustili iz tovarne, kjer je bil zaposlen. Buzan, ki je star 50 let, računa na solidarnost someščanov, saj bi mu v primeru, ko bi violine ne dobil več nazaj, zelo trda predla, ker mu je bil tisti inštrument, kot smo že prej napisali, edino sredstvo za preživljanje.

Ivo Jevnikar nosilec liste SSk za deželne volitve z družino

Nova uprava Tržaške knjigarne

Tržaška knjigarna, edina slovenska knjigarna v tržaškem mestnem središču, je dobila novo upravo. Novi upraviteljici bosta odslej — za poskusno obdobje treh let — dosedanji uslužbenki Ilde Košuta in Gabrijela Bezin. »Uradni« nastop nove uprave je bil v soboto, 8. t.m., z malim in prisrčnim slavjem, ki je privabil precej ljudi. Zaenkrat bo delo potekalo kot dosedaj, vendar imata Ilde Košuta in Gabrijela Bezin tudi nove načrte, med katerimi spada tudi razširitev dejavnosti knjigarne na papirnico.

Tudi Coloni v vladi

V novi italijanski vladi Carla Azeglia Ciampija bo kot podtajnik v zakladnem ministrstvu sedel tudi tržaški krščanskodemokratski poslanec Sergio Coloni. V vladi torej ne bo več Giulia Camberja, ki je bil podtajnik za trgovsko mornarico, a se je s svojim resorjem kaj malo ukvarjal, ker je bilo zanj važnejše »italijanstvo« Trsta...

V intervjuju za Primorski dnevnik (9.5.1993) se je Coloni dotaknil tudi problema zaščite slovenske manjšine in njenega izvoljenega predstavništva. Resnici na ljubo pa ni bilo njegovo argumentiranje glede tega vprašanja kdovekako jasno. Kaj pomeni namreč, »da ni mogoče makroskopsko spremeniti ''težo'' glasov«? In kaj pomeni trditev, da če je za izvolitev poslanca potrebnih 100.000 glasov, »ni mogoče priznati parlamentarnega zastopstva 100 osebam«? Koliko glasov pa dobijo predstavniki italijanske manjšine v Sloveniji, katerih mesta so v vseh izvoljenih telesih zajamčena?

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

A. P. Čehov

Češnjev vrt

Režija Boris Kobal

V četrtek, 13. maja, ob 14. uri
v ponedeljek, 17. maja, ob 16. uri

* * *

Andersen-Jesih

Cesarjeva nova oblačila

Režija Vladimir Jurc

V torek, 18. maja,
ob 16. uri Abonma RED I
V sredo, 19. maja,
ob 16. uri Abonma RED H
V četrtek, 20. maja,
ob 16. uri Abonma RED I
ob 20. uri Abonma RED J
V petek, 21. maja,
ob 11. uri Izven abonmaja

Ponovitev v gledališču »F. Prešeren« v Boljuncu

v petek, 21. maja, ob 20.30

Marko Kravos petdesetletnik

V petek, 7. t.m., je bila v pomorskem klubu Sirena v Barkovljah slovesnost ob petdesetem rojstnem dnevu tržaškega pesnika Marka Kravosa. Ob tej priložnosti so predstavili tudi Kravosovo zadnjo pesniško zbirko Sredi zemlje Sredozemlje. O slednji in o Kravosovem pesniškem opusu sta spregovorila založnik Jaro Mihelač in pesnik Tone Pavček.

Župnijsko občestvo iz Nabrežine se zahvaljuje za 150 polnih vreč oblek in drugega za Karitas Goriške škofije, - nabranih v tednu od 2. - 9. maja 1993. Na sliki je predstavnica hrvaške Karitas med številnimi darovi leta 1992.

V nedeljo, 16. maja, bo v bolnici na Katinari slovenska maša. Začetk ob 17.15.

Kot smo poročali, se je 24. in 25. 4. odvijalo tradicionalno jurjevanje tržaških skavtov in skavtinj. Na sliki vidimo skavte zbrane ob tabornem ognju

ŠPORT

Odbojka - Moška C2 liga

26. kolo

Olympia CDR

Santalucia

3:0 (15:13, 15:13, 17:15)

Olympia: Simon, Janez in Andrej Terpin, Andrej in Marjan Vogrič, Petejan, Povše, Devetak, Dorni in Komjanc.

Olympia je osvojila tudi zadnjo tekmo te sezone ter na lestvici zasedla dobro 4. mesto. Igra je bila nezanimiva, saj je bil dvoboj le formalnost; nobena izmed ekip ni para točk posebno potrebovala. Vsi nizi so se končali s tesnim rezultatom, v vseh treh pa je bila v končnici spretnejša Olympia; naši so bili tehnično boljši, vendar zaradi slabe kvalitete igre so se napake kar vrstile in le redkokdaj je kateri šesterki uspela lepa akcija. Domačini so bili mogoče nekaj bolj motivirani le zaradi tega, ker so igrali pred svojim občinstvom; tako so pokazali nekaj boljšo igro le v končnici setov. Po drugi strani tudi gostje niso igrali z veliko vnemo, saj bi lahko v nekaterih trenutkih tekme pokazali večjo zagrizenost in tako bolj ogrožali naše. Tako pa je tekma bolj potekala v duhu konca sezone in so odbojkarji enkrat toliko zaigrali bolj sproščeno, brez napetosti, ki je značilna za ostale tekme prvenstva.

Obračun naših odbojkarskih ekip v tej sezoni

Ravno minula sezona je bila za slovensko moško odbojko zelo uspešna. V prvem planu je seveda napredovanje Val-Prapora v B2 ligo. Ekipa iz Štandreža, ki jo sestavlja nekaj že izkušenih pa tudi nekaj mladih ter zelo nadarjenih igralcev, je sezono začela z namenom, da si pribori obstanek v ligi; tek prvenstva pa je pokazal, da je imela ekipa skrit potencial, ki je prišel kmalu do izraza ter omogočil, da je društvo doseglo tako pomemben uspeh.

V C2 ligi je Olympia desegla 4. mesto, kar je gotovo lep rezultat; omeniti velja, da so bili Goričani dobršen del prvenstva v boju za napredovanje ter jim je predvsem nekaj nerodnih porazov to onemogočilo. Tudi ekipa Sloge je svoj cilj, to je obstanek v ligi, zasluženo dosegla. Razočaral je le Bor, ki je končal prvenstvo na zadnjem mestu.

V D ligi je sijajen uspeh dosegla Soča, ki je prvič v svoji zgodovini napredovala v C2 ligo; to je zgledalo še do zadnjega skoraj nemogoče, na srečo pa je njen glavni nasprotnik izgubil zadnjo tekmo ter tako omogočil našim, da so osvojili napredek. Ekipo Soče sestavljajo predvsem mladi igralci, ki so si ta uspeh srčno želeli; odbojkarskim ljubiteljem se tako zopet obeta slovenski goriški derbi v C2 ligi.

Lestvica C1-lige: Riviera 44, Valprapor 40 in Montecchio 40, San Giustina 36, Petrarca 34, Mogliano 32, Voventa in Pordenone 26, Vivil 24, Marzola 16, Maniago 14, Mussolente 12, Jokey Schio in La Sedia 8.

Lestvica C2-Lige: Cremcaffé 44, Sacile 40, Flebus Povoletto 38, Olympia CDR 32, Mossa in Porcia 26, Sloga, Rozzol in Prata 20, Ipem Buia in San Vito 18, Tolmec 8 in Bor 2.

Lestvica D-lige: Volley Ball 46, Fagagna 36, Soča Sobema in Itely 34, Zaule in Rojanese 28, Grado 24, Prevenire 22, Bo Frost 20, Torriana 18, ASFRJ in Ronchi 8, Pordenone 2.

Igor Povše

CASSA RURALE ED ARTIGIANA
OPICINA - TRIESTE

HRANILNICA IN POSOJILNICA
OPČINE - TRST

OBRAČUN 31. DECEMBRA 1992

PREMOŽENJSKO STANJE

Aktiva	Lir	Pasiva	Lir
1 - Blagajna	2.092.828.573	1 - Hranilne vloge in T/Rn	190.637.064.415
2 - Vrednostni papirji	63.041.134.394	2 - Razne operacije	3.045.841.950
3 - Operacije z bančnimi ustanovami	52.195.186.677	3 - Operacije z bančnini vstanovami	197.143.500
4 - Posojila strankam	86.449.040.733	4 - Razni upniki	2.976.859.844
5 - Menice na inkaso	1.186.925.160	5 - Pasivni pripisi	1.718.217.998
6 - Razne postavke	5.011.885.012	6 - Vezani skladi	2.974.068.426
7 - Razni dolžniki	10.702.154.361	7 - Razni skladi	2.594.021.663
8 - Aktivni pripisi	2.716.627.367	8 - Skladi knjigovodskih odpisov	5.121.789.296
9 - Imobilizacije	15.746.502.834	9 - Pasivne izločitve	278.722.871
10 - Soudeležbe in večletni stroški	943.695.519	10 - Čisti kapital	25.632.516.830
11 - Aktivne izločitve	150.905.184	11 - Poslovni dobiček	5.060.639.071
Skupna aktiva	**240.236.885.814**	**Skupna pasiva**	**240.236.885.814**
11 - Račun rizikov in obvez	33.004.556.534	11 - Račun rizikov in obvez	33.004.556.534
12 - Razvidnostni računi	570.289.766.556	12 - Razvidnostni računi	570.289.766.556
Skupaj	**843.531.208.804**	**Skupaj**	**843.531.208.904**

RAČUN ZGUBE IN DOBIČKA

Dohodki	Lir	Stroški	Lir
1 - Aktivne obresti	13.385.310.232	1 - Pasivne obresti	9.353.259.097
2 - Obresti pri bančnih ustanovah	4.769.563.062	2 - Pasivne obresti na obrestnih bonih	2.061.336.548
3 - Obresti in dividende	7.210.135.018	3 - Pasivne obresti pri bančnih ustanovah	7.194.759
4 - Dobiček pri vrednostnih papirjih	1.156.396.635	4 - Stroški za osebje	6.095.155.417
5 - Dobiček pri tuji valuti	307.106.955	5 - Davki in takse	1.246.562.889
6 - Aktivne provizije	660.516.123	6 - Pasivne komisije	153.661.655
7 - Razni dohodki	1.366.461.596	7 - Splošni upravni stroški	3.387.071.311
8 - Dobiček pri prodaji nepremičnin	318.503.715	8 - Izgube pri terjatvah	883.460.944
9 - Uporaba skladov	1.180.610.398	9 - Izgube pri prodaji nepremičnin	6.925.000
10 - Izredni dohodki	380.056.365	10 - Knjigovodski odpisi	1.162.500.072
		11 - Višanje skladov	1.312.511.298
		- Nepredvideni stroški	4.382.149
		Skupni stroški	**25.674.021.139**
		12 - Poslovni dobiček	5.060.639.021
Skupni dohodki	**30.734.660.160**	**Skupaj**	**30.734.660.160**

DAROVI

Za slov. misijonarje: N.N. Rupa 150.000 lir.

Za Slov. Karitas: J.Č. v spomin na Jožefa Visintina 50.000 lir.

Za Sv. Goro: ob 4. obletnici smrti dragega moža daruje žena M.P. 50.000 lir.

Za misijone: M.P. v spomin na pok. starše in brata 50.000 lir.

Za Pastirčka: v drag spomin pok. Ljubke Šorli vd. Bratuž, druž. Koršič 50.000; namesto cvetja na grob Ljubke Šorli, pevski zbor goriške stolnice 460.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: v spomin pok. Ljubke Šorli vd. Bratuž, daruje Bruna P. 50.000; namesto cvetja na grob Ljubke Šorli, daruje N.N. 50.000; v počastitev 100. obletnice rojstva pok. očeta Huberta Močnika in v spomin mame Marije Slokar darujejo sinovi Vlado, Silvo, Dolfi in Mara 400.000 lir.

V spomin na drago Ljubko Šorli-Bratuž daruje Željka Simčič za Slov. Karitas 100.000, za Zavod sv. Družine 50.000 in za Pastirčka 50.000 lir.

Namesto cvetja na grob spoštovani g. Ljubki Šorli-Bratuž daruje Marica Čargo za Karitas 50.000 in za Pastirčka 50.000 lir.

Za cerkev v Sovodnjah: Žvokelj M. 50.000; N.N. Prvomajska 200.000; N.N. namesto cvetja na grob Helene Brunnschweiler 100.000; Iva, Ivo, Jožica, Mirica Gulin po 50.000; N.N. 500.000; F.D. 50.000; druž. Constantini 100.000; druž. Marušič 50.000; N.N. 100.000; Gizela Vižintin 50.000; Marko Rojec 200.000; N.N. 200.000 lir.

V spomin na sina Danila daruje druž. Durčik za cerkev v Rupi, za MPZ Rupa-Peč in za PZ Oton Župančič po 100.000 lir (skupaj 300.000 lir).

Za Zeleni križ darujejo sošolci Pavla Durčik v spomin na brata Danila 100.000 lir.

Za cerkev v Rupi: soletniki iz Rupe pok. Danila Durčik v njegov spomin 75.000 lir.

Za cerkev v Gabrjah: Zofija Černic 10.000 lir.

Za cerkev na Vrhu: Zdenko Černic - boter pri krstu male Jasmine 100.000 lir.

Združenje cerkvenih pevskih zborov daruje v hvaležni spomin na pok. pesnico Ljubko Šorli za Pastirčka in za Kat. glas po 300.000 (skupaj 600.000 lir).

Za cerkev v Ricmanjih: obiskovalci Marijine hiše v Trstu (ul. S. Cilino) v čast sv. Jožefu 500.000; starši Alenka in Lucijan Čok, Ricmanje ob krstu male Niki 150.000; druž. Romano, Ricmanje ob poroki Damjane in Giancarla 100.000; Fulvija Luis, Ricmanje-Trst 100.000; Marčela Vatovac, Ricmanje v spomin na moža Feličeja 50.000; Dala Pregarc, Ricmanje 20.000 lir.

Za slov. misijonarje: Andrej Corva, Trst v spomin na pok. brata Valterja 200.000 lir.

Za Katol. glas: v spomin na pok. Ljubko Šorli, F.V. 20.000; pokojne kulturne delavke Ljubke Šorli se s hvaležnostjo spominja PD Mačkolje in daruje 100.000; v počastitev dragega družinskega prijatelja g. Jožeta Vižintina daruje Anka Terčelj 100.000; ob 10. obletnici smrti ljubega sina Edija daruje mama 50.000 lir.

Za Mladiko: v spomin na pok. Ljubko Šorli, F.V. 20.000 lir.

Za lačne v misijonih: L. Furlani v spomin na pok. prof. Velenur Pavletič 50.000; K.K. 100.000 lir.

Za misijonarko v Albaniji Mirjam Prapornik: otroci otroškega vrtca v Boršu 250.000 lir.

Za Oder 90: v blag spomin na pok. Ljubko Šorli daruje Mirjam Obljubek P. 50.000 lir.

Za Pastirčka: namesto cvetja na grob drage Ljubke Šorli daruje Hilda Kandut 50.000; Marta Požar v spomin Ljubke Šorli 30.000 lir.

Za cerkev v Mavhinjah: Anica Terčon Satta v spomin na brata Danila ob 5. obletnici smrti 20.000 lir.

Za Slov. Karitas: v počastitev spomina drage gospe Ljubke Šorlijeve daruje dr. Igor Franko 50.000 lir.

Za katinarsko cerkev darujejo v spomin na Miro Štonka namesto cvetja na grob Ciani Ana, Olga Štrain, Kocjan Ivica 50.000 lir.

Za Zavod šolskih sester pri Sv. Ivanu v Trstu in za OPZ Kresnice darujeta M.U. in M.U. 2.000.000 lir.

Za cerkev v Rupi: N.N. 20.000 lir.

Za gobavce v misijonu p. Kosa: Marija Devetak z Vrha 50.000 lir.

V spomin na predrago teto Ljubko darujeta Vera in Janko Ban: za Pastirčka, za Sklad M. Čuk in za Slavistično društvo po 100.000 lir (skupaj 300.000 lir).

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu: Livija Kocijančič ob prvi obletnici smrti drage sestre Albine Lozej 50.000.

V spomin na predrago mamo Ljubko Šorli darujeta Lojzka in Andrej za Pastirčka, Mladiko, Gor. Moh. družbo, Zavod sv. Družine, SKPD M. Filej in tolminsko cerkev po 200.000 lir (skupaj 1.200.000 lir).

Za Karitas: zbora Rupa-Peč in M. Filej darujeta namesto cvetja na grob pok. Pepija Vižintina in Ljubke Šorli 600.000 lir.

Za Slov. center za glasbeno vzgojo »Emil Komel«: namesto cvetja na grob pok. Ljubke Šorli Bratuž darujejo Bogdan, Tatjana in Sonja Šuligoj z družinami 300.000 lir.

Za bosanske otroke: namesto cvetja na grob ge. Ljubke Šorli daruje druž. T. Simčič iz Trsta 100.000 lir.

Za Karitas Ajdovščina: v spomin na g. Jožefa Vižintina Marta Terčelj 100.000 lir.

Za Sklad M. Čuk: naši Ljubki, Bernardovi 100.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana: v spomin drage Ljubke Šorli, Viktorija Polak de Bortolanci 50.000 lir.

Za cerkev na Proseku: v spomin na Danico Kante, dr. Drago Štoka 50.000; Anica Bandelj in Bruna Ciani 100.000 lir.

Za obnovo Katol. doma: namesto cvetja na grob pok. Ljubke Šorli daruje Franka Žgavec 100.000 lir.

Za dializo: v spomin na pok. sestro Mihaelo Vidmar, sestra Ivana 100.000 lir.

Pavio Ana in Luciano darujeta za župnijsko cerkev in za župnijsko dvorano po 100.000 lir (skupaj 200.000 lir).

Za Caritas: N.N. 300.000 lir.

Ljudski radio

TEDNIK LJUDKSEGA RADIA

četrtek 20.30
nedelja 19.30

- **Ljubka Šorli, še enkrat ti hvala**
- **Slovenska skupnost daleč presegla 1000 podpisov**
- **Evropa se moralno vse globlje pogreza**
- **Neslaven dan PDS v rimski vladi**

KATOLIŠKI GLAS
Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Podurednštvo: Trst, ul. Donizetti, 3
Tel. 040/370846 - Fax 040/633307
Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:
Dušan Jakomin

Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo
Società Tipografica Cattolica srl
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici

Cena posamezne številke: 1200 lir

Letna naročnina:	Italija	50.000
	inozemstvo	70.000
	zračna pošta	95.000

Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 1000 lir, k temu dodati 19% IVA